

ÅRSBERETNING FOR OSLO ELVEFORUM - 2011

Oslo Elveforums arbeid	2
Formål	2
Oslo Elveforums organisasjonsarbeid	2
Virksomheten i 2011	4
Blågrønn hovedstadsaksjon og elveadopsjon	5
Lysakervassdragsprisen	7
Fagmøter vår og høst 2011	9
Vassdragene og kommunens administrasjon	10
Vassdragsforum (SaFoVa)	11
Argumenter for gjenåpning av vassdrag	12
Vann – liv – biologi	13
Årsmeldinger fra elveforeninger og elvegrupper	14
Akerselva – Miljøforeningen Akerselvas venner (MAV)	14
Alna – Alnaelvas venner	15
Arbeidsgruppen Alna tilbake til Middelalder-Oslo	16
Ellingsrudelva	17
Frognerelva	17
Gjersjøelva natur- og miljøpark	20
Hoffselva med Makrellbekken	21
Hovinbekken	23
Lysakervassdraget – Lysakervassdragets venner (LvL)	24
Lysakerelva - nedre del	25
Miljøprosjekt Ljanselva	26
Mærradalsbekken	27
Østensjøvannet med Østensjøområdet miljøpark – Østensjøvannets venner (ØVV)	29
Vedlegg	
Vedtekter for Oslo Elveforum	31
Oslo Elveforum – vaktbikkje og skyggeforvaltning	32

Oslo Elveforums arbeid

FORMÅL

Oslo Elveforum ser det som sin hovedoppgave å støtte opp om Oslo kommunes, nabo-kommunenes og andre offentlige og private institusjoners arbeid med å gjenskape byens blågrønne årenett fra Marka til Fjorden. Vi ønsker å være et kraftsenter i et omfattende miljønettverk som arbeider fram rene og rensede vassdrag - med optimal vannføring, med et rikt biologisk mangfold og med grønne, publikumsåpne elvebredder. Vi avgrenser vårt arbeid til vassdragene i byggesonen mellom Marka og Fjorden.

Den andre hovedoppgaven retter seg mot byens befolkning, særlig barn og unge, gjennom prosjektet *Blågrønn hovedstadsaksjon/Levende vassdrag*. Vi arbeider for å *informere* om betydningen av Oslos blågrønne struktur som et element for trivsel og glede i nærmiljøet og for å *inspirere* flest mulige barn, unge og voksne til å engasjere seg i et *"lokalt eierskap"* gjennom en ordning med elveadopsjon for skoler, boligsameier, institusjoner, bedrifter og andre interesserte. En styrking av bydelenes engasjement i den blå-grønne sektor er ønskelig i denne sammenheng.

OSLO ELVEFORUMS ORGANISASJONSARBEID

Oslo Elveforum (OE) ble stiftet i år 2000 og er utviklet til et arbeidsfellesskap for 12 elvegrupper og ideelle foreninger, som virker til det beste for Oslos "blågrønne struktur". Dette dreier seg om de ti vassdragene og Østensjøvannet – både blå vannløp og vannspeil og grønne kantsoner, som sammen er viktige deler av det biologiske mangfoldet i hovedstaden. Spørsmålet om å etablere et felles byomfattende nettverk av venner for disse elvene vil bli nærmere vurdert.

For noen av vassdragene ivaretas arbeidet av **medlemsorganisasjoner**: Lysakervassdragets Venner (LvV), Miljøforeningen Akerselvas Venner (MAV), Alnaelvas Venner (ALV) og Østensjøvannets Venner (ØVV).

Mærradalsbekken, Hoffselva med Makrellbekken, Frognerelva, Hovinbekken, Ljanselva og grensevassdragene Gjersjøelva mot Oppegård og Ellingsrudelva mot Lørenskog har **arbeidsgrupper** med en kjerne av aktive vassdragsvenner, som driver sitt arbeid i kontakt med et lokalt nettverk av velforeninger, historielag, miljøforeninger og andre ideelle organisasjoner.

Oslo Elveforums hjemmesider: www.osloelveforum.no har fått en mer fyldig og funksjonell form, ikke minst takket være webmaster *Sverre Samuelsen*.

Rapportene om virksomhetene i 2011 fra elvegruppene og foreningene utgjør siste del av denne årsmeldingen for Oslo Elveforum. Alle vassdragene er representert i Oslo Elveforums styringsgruppe, som er det koordinerende organ for arbeidsfellesskapet og som representerer det utad mot byens fagetater, politiske organer og andre ideelle organisasjoner. Arbeidet drives i hovedsak ut fra private hjem, men OE har kontorplass og et administrativt samarbeid med Oslo og Omland Friluftsråd (OOF).

Etter årsmøtet 25. mai 2011 har Oslo Elveforum følgende styringsgruppe:

Leder

Ida Fossum Tønnessen – Mærradalsbekken

Styremedlemmer

Leif-Dan Birkemoe (1. nestleder/sekretær) – Østensjøvannet

Bo Wingård (2. nestleder) - Lysakerelva

Leif Bertnes (kasserer) - Ljanselva

Unni Eriksen - Frognerelva

John Tibballs - Lysakerelva

Vidar Berget - Alna

Varamedlemmer

Frithjof Funder - Ellingsrudelva

Harald Lunstedt - Gjersøelva

Ida Elisabeth Hvoslef - Generell

Ulf Fredriksen - Generell

Bjørg Schüssler - Mærradalsbekken

Rådgivergruppe med møterett

Tor Holtan-Hartwig - Ljanselva, *Sigurd Tønnsberg* - Hoffselva med Makrellbekken

Karsten Sølve Nilsen - Hovinbekken

Kontakter

Fiskeinteressene: *Hjalmar Eide, Knut Vadholm*

Velkontakt: *Eivind Bødtker*

Valgkomité

Trine Johnsen, Ingrid Nissen og *Frithjof Funder* (leder)

Revisor:

BDO AS, Vika Atrium, Munkedamsveien 45, Pb 1704 Vika, 0121 Oslo, Org.nr. 875 926 632

VIRKSOMHETEN I 2011

Medvirkning og resultater

Styringsgruppen har i 2011 hatt fire møter med i alt 25 saker. I tillegg har vi avgitt uttalelser i en rekke større og mindre reguleringsaker. Av saker vi har behandlet er positive og negative utviklingstrekk i og ved Oslovassdragene, informasjonstiltak, økt arbeid rettet mot skoler, barnehager og lokalmiljøer, ofte i samarbeid med Oslo og Omland Friluftsråd (OOF).

”Med barn og unge langs Osloelvene” har vært Oslo Elveforums sentrale motto i arbeidet rettet mot barn og unge i skole og barnehage siden 2001. I samarbeid med Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) om ”Læring i Friluft” har vi etablert en utstyrsbase for friluftsliv og naturkunnskap på Sagstua ved Ljanselva. Sagstua er flittig brukt som samlingssted for barnehager, skoleklasser og ulike voksegrupper.

Av andre saker har Oslo kommunes meldinger, kommunedelplaner og kommuneplaner blitt drøftet og kommentert ut fra vårt blågrønne ståsted. Styringsgruppen, elvegruppene og foreninger avgir høringsuttalelser både om de store byutviklingssakene og om byggesaker nær åpen eller lukket elv og bekk. Vi støtter oss til *den historiske blå listen*, som Oslo Elveforum og Vann- og avløpsetaten har utarbeidet over skjulte og åpne vannstrenger i byggesonen. Vi kontakter utbyggere og arkitekter og minner om *sjekklisten* for vurdering av relevante vanntema i byggesaker, en liste som er utviklet av ”**Samarbeidsforum for vassdrag i Oslo**”.

Oslo Elveforum har i 2011 uttalt seg i en rekke regulerings- og plansaker, bl.a. Alna-bruterminalen, Follobanen, Bjørvika og Oslo S-området, Nedre Foss, Ekeberg kulturpark, Gjersrud-Stensrud, Midgardsormen og *”knotepunktutviklingen av forskningsområdet i Gaustadbekkdalen med bekkeåpning og turveier”*. Vi kan også nevne *”Bestumkilen med ny robane/ kyststi ved Hoffselvas utløp på Karenslyst”* og *”plasser for nye snødeponier”*.

En stor og viktig sak er under arbeid i Oslo kommune: Kommunedelplan for den *blågrønne struktur* i Oslos byggesone. Her ble det opprettet referansegruppe hvor Oslo Elveforum har vært en aktiv medspiller. Saken er oversendt til politisk behandling i Oslo Rådhus.

Oslo Elveforum har deltatt i arbeidet med kommunedelplan for Alna og vannbruksplan for Lysakervassdraget.

Oslo Elveforum er også representert i Miljøforum for Gaustadbekkdalen, og i referansegruppen for utvikling av Nedre Foss-området.

Byens vanndammer – en del av det blågrønne miljø

En oversikt over byens tallrike, gjenlevende vanndammer og *de mange historiske og lukkede dammene* er lagt ut på nettet i 2010 som ”Bekkerregister” og ”Damregister”. Oversikten som er forfattet av landskapsarkitekt *Ida E. Hvoslef* i samarbeid med Vann- og avløpsetaten, er redigert bydelsvis. I 2011 er damlisten supplert med koordinater som viser den nøyaktige plassering i landskapet.

Vi har 2 gode samarbeidskontakter i næringslivet: Olav Thon Gruppen A/S og OBOS. Vi takker begge for verdifull støtte til vårt allsidige miljøarbeid.

Også for 2011 er det grunn til å gi anerkjennelse for Oslo kommunes aktive holdning til rehabilitering av Oslovassdragene.

BLÅGRØNN HOVEDSTADSAKSJON OG ELVEADOPSJON

Elveadopsjon – lokalt eierskap

Gjennom dette prosjektet som startet opp i 2006, utvides arbeidet med barn og unge med sikte på å engasjere boligsameier, velforeninger og bedrifter som "lokale verter" for byens blågrønne miljø langs elver, bekker, vann og dammer.

Vi innbyr skolene til å adoptere et vannmiljø, en bekk eller en elv i nærheten. Dette gjøres i samarbeid med de stedlige elvegruppene. Når avtale er inngått med en skole, utarbeider Oslo Elveforum adopsjonsbrev og kart i samarbeid med Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune.

Skolene mottar adopsjonsbrev der de forplikter seg på å

- **oppleve og bli kjent med natur- og kulturverdiene**
- **ta hensyn til planter, dyr og kulturminner**
- **melde fra om ulovlig forurensning og holde vann og strandkanter fri for søppel**

Oslos ordfører underskriver adopsjonsbrevet sammen med en representant for skolen og for Oslo Elveforum. Skolene mottar en undervisningsmappe og kart spesielt utarbeidet for hver enkelt skole. Adopsjonsbrevet henges på veggen i glass og ramme på et lett synlig sted. For Lysakerelva undertegner ordførerne for både Oslo og Bærum.

Overleveringen av adopsjonsbrevet kombineres ofte med en samling for skolens elever eller lærere, gjerne med visning av filmen *Elveadopsjon i skolen*. Skolene Årvoll, Kastellet og Hallagerbakken medvirker i filmen, som ligger på nettet med link fra www.osloelveforum.no.

Lokalaviser følger vanligvis opp adopsjonen og arrangementene.

Referansegruppen som har fulgt opp dette prosjektet, ledes av Oslo Elveforum med representanter fra Oslo kommune v/ Vann- og avløpsetaten, Bymiljøetaten, divisjon Friluft og Rusken-generalen, samt Oslo og Omland Friluftsråd, Kontaktutvalget for Velforeninger og OBOS.

OEs prosjektleder *Trine Johnsen* har brukt en vesentlig del av sin arbeidstid til arbeidet rettet mot barn og unge også i 2011: 14 skolebesøk der 8 omfattet undervisning for lærere og elever, og 5 arrangementer var overrekkelse av adopsjonsbrev. Undervisningsmapper med kart til skolene m.m. ble utarbeidet til nye adopsjonsskoler.

Nytt prosjekt: "Levende vassdrag" (LVP)

Skoler i Oslo og Bærum ble sommer/høst 2011 invitert til LVP-deltagelse knyttet til skolens lokale vassdrag som de har adoptert eller vil adoptere. I september ble det arrangert to halvdags kurs hos Ciens i Forskningsparken for lærere knyttet til prosjektet med praktisk vannundervisning i Sognsvannsbekken. "Levende vassdrag" skal inspirere nye skoler til adopsjon, men også stimulere adopsjonsskolene til fortsatt aktivt arbeid med vannmiljøet. LVP er en utvidelse og videreføring av pilotprosjektet **Lysakervassdragsprisen**. Sistnevnte hadde sin avslutning med premieutdeling i Oslo Rådhus ved et flott blågrønt arrangement for 150 personer 7. april 2011. Rusken var vertskap og Oslos ordfører, Fabian Stang, hilste på alle skoleelevene (se eget kapittel, side 7).

Blågrønn Hovedstadsaksjon og LVP har avholdt 4 arbeidsmøter i Oslo Rådhus med Rusken. Prisutdeling planlegges i samarbeid med Rusken i tilknytning til Miljødagene i Oslo i juni 2012.

Prosjektgruppen hadde 8 planleggingsmøter i 2011. Det har vært jevnlig kontakt med lærere på skoler langs vassdragene. Prosjektleder for LVP er *Bo Wingård* (Lysakervassdragets Venner og nestleder i Oslo Elveforum), øvrige deltakere er: *Ole Kristian Johansen* (Bærum Elveforum og vassdragsinspektør i Bærum kommune), *Kjell Nordseth*, (Institutt for geofag, Universitetet i Oslo), *Finn Arnt Gulbrandsen* (lærer, Østensjøvannets Venner) og *Trine Johnsen*.

I overlappingsperioden mellom Lysakervassdragsprisen og LVP var *Tor Hammer* fra Oslo Elveforum, *Arne Tollan* fra Lysakervassdragets Venner og *Haakon Thaulow* fra NIVA også med i gruppen.

Adopsjonsskoler

Siden 2007 er det utstedt 42 adopsjonsbrev til skoler i Oslo og ett adopsjonsbrev i Bærum. Nedenstående skoler adopterte en elvestrekning i 2011. Østensjøvannet Venner har forbilledlig fulgt opp skolene i Østensjøområdet både før og etter adopsjonen med god undervisning både praktisk og teoretisk for både lærere og elever.

Nøklevann skole (11/5) mottok adopsjonsbrevet for Bogerudmyra/Østensjøvannet på felles-samling med alle skolens elever tilstede i gymsalen og markering av 17. mai.

Rustad skole (16/5) kombinerte også adopsjon og ansvar for sørøstre del av Østensjøvannet med 17. mai-feiring. Alle skolens elever var til stede ved overrekkelsen av adopsjonsbrevet i gymsalen.

Løren skole (15/9) adopterte Hovinbekken med spesielt ansvar for Bjerkedalen, Granern og området sørover til der bekken renner inn i kulvert ved T-banen på Risløkka. Hele skolen var samlet i skolegården ved høytideligheten og Bjerke Bydel ved Sidsel Andersen fortalte om «bortebekken» som skal opp igjen i Bjerkedalen og utbyggingsprosjektet som skolen skal følge.

Manglerud skole (29/9) adopterte Østensjøvannet med spesielt ansvar for området fra Østensjøbekken via Tallberget til Smedbergbekken. Elevene sang og overrekkelsen fant sted ute i solskinet med alle elever og lærere til stede.

Bøler skole (20/12) mottok adopsjonsbrev for Bølerbekken og området langs Østensjøvannet fra utløpet av bekken til brua i sørenden av vannet i arrangement knyttet til elevenes gang rundt juletreet ute. Kunnskapsminister Kristin Halvorsen var også til stede.

Akerselva-prosjekt kom i stand sammen med Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) etter klorutslippet 2. mars 2011. Miljøverndepartementet har bevilget noen midler til prosjektarbeidet. Skoler som har elever og lærere med i prosjektet, adopterer Akerselva og får tildelt et område. Mål: Synliggjøre sårbarheten til et vassdrag og dets økosystem ved å gi deltagerne økt naturforståelse og kunnskap.

Prosjektet skal skape interesse og kunnskap om bærekraftig utvikling blant deltagerne gjennom at disse aktivt følger rehabiliteringen og de suksessive økologiske forandringene i Akerselva. Samarbeidspartnere vil bl.a. være VAV og Oslomarkas Fiskeadministrasjon (OFA). For- og etterarbeid skjer på skolene og det utarbeides undervisningsopplegg som skal kunne brukes over hele landet i tilsvarende situasjoner, men fortsettelsen av prosjektet avhenger av midler. Kristoffer Øverland fra OOF og Trine Johnsen har prosjektledelsen.

Prosjekt "Gjemt, men ikke glemt" fikk prosjektmidler fra Stiftelsen Miljøansvar til vimpler for at skoleklasser skal kunne markere «bortebekker». Oslo Elveforum ledsaget elever under Forskningsdagene på Lambertseter skole i desember 2011. Elevene oppsporet gamle kart og markerte det gamle bekkeløpet til Lambertseterbekken med vimpler plassert i snøen, og tok vannprøver der bekken er åpen ned mot Ljanselva. Nordstrands Blad tok bilder og skrev om prosjektet som vil bli videreført til å gjelde andre bekker og vassdrag.

Miljødager, vandringer og deltakelse

Oslo Miljøfestival 4. – 5. juni: Alnaelvas Venner arrangerte vandring fra Bryn til Kverner og noen endte opp på Oslo Elveforums stand på miljøtorget på Karl Johan 4. juni. På stand noterte vi gode samtaler med over 100 personer - mange syntes det var morsomt å måle konduktiviteten i vann fra ulike vassdrag som var samlet i små glass, og så sammenlikne resultatene. Plasseringen mellom Plan og bygningsetatens- og Vann- og avløpsetatens stand fungerte godt. Søndag 5. juni arrangerte Lysakervassdragets Venner vandring ved Lysakerelva og Miljøprosjekt Ljanselva ved Ljanselva.

De forskjellige elvegruppene har arrangert vandringer som de selv beskriver, men **Elvelangs i fakkellys** er spesielt: *Alnaelvas Venner* utførte en formidabel innsats 15. september.

Oslo Elveforum hadde stand ved *Akerselva* torsdag 22. september. Dit kom også representanter for China Central TV som var i Oslo for å lage dokumentar om miljøet. Oslo Elveforum var vertskap for gruppen 24. september. Kineserne fikk filmet Frognerparken, Akerselva og Ljanselva og på Sagstua fikk de informasjon om Oslo Elveforums arbeid.

Ved *Hovinbekken* var det fakkelvandring fra Bjerkedalen til Isdammen 29. september.

Miljøprosjekt Ljanselva hadde vandring 3 ganger i september og oktober med over 100 fremmedkulturelle fra Voksenopplæringen på Skullerud. Turen gikk fra Nøklevann langs Ljanselva til Skullerudstua inkludert foredrag med formålet å lære om norsk friluftskultur. En DNT-gruppe med 60 personer langs Ljanselva fra Fiskevollen til Sagstua ble guidet av Trine Johnsen som ellers deltok/representerte Oslo Elveforum ved seminarer, kurs, SaFoVa-møter, OOFs 75-års jubileumskonferanse og åpning av turveier.

LYSAKERVASSDRAGSPRISEN

Oppstart

Arbeidet med å etablere Lysakervassdragsprisen startet i november 2009.

Arbeidsgruppens medlemmer er Trine Johnsen og Tor Hammer fra Oslo Elveforum, samt Arne Tollan og Bo Wingård fra Lysakervassdragets Venner. Bo Wingård har vært arbeidsgruppens leder og prosjektleder for Lysakervassdragsprisen. Gruppen har avholdt 18 møter.

Alle skoler i Bærum, Oslo og Ringerike som ligger i eller i nærheten av Lysakervassdraget fikk i 2010 invitasjon til å delta i konkurransen om Lysakervassdragsprisen. Hensikten med prisen er å bidra til å dokumentere vesentlige sider av Lysakervassdragets natur- og kultur som underlag for å verne og vedlikeholde vassdraget, stimulere barn og unges interesse for vassdraget og vannmiljøet, både lokalt og i videre sammenheng, og styrke naturvitenskapene, realfagene og samfunnsfagene i skolene (forskersporene).

25 lærere fra Bogstad, Huseby, Jar, Lilleaker, Markaskolen, Sørkedalen, Montessoriskolen Lyse, Sollerudstranda, Voksen, Øraker og Østerås skoler deltok på et to-dagers kurs om Lysakervassdraget i april/mai. Foreleserne kom fra Redningsselskapet, Utdanningsetaten i Oslo kommune, skolelaboratoriet ved Universitetet i Bergen, Montessoriskolen Lyse, Oslo Elveforum, Sollerudstranda skole, Teknisk Museum og Naturfagsenteret ved Universitetet i Oslo, foruten fra arbeidsgruppens medlemmer.

Juryen besto av Ida Fossum Tønnessen fra Oslo Elveforum, Brit Aase fra Vann- og avløps-etaten i Bærum kommune, John Tibballs fra Lysakervassdragets Venner og Haakon Thaulow fra NIVA. Ida Fossum Tønnessen var juryens leder.

Lysakervassdragsprisen med jubel og fest i Oslo rådhus

Klasser fra to ungdomsskoler (U) og tre barneskoler (B) deltok i finalen: Øraker skole (U) deltok med prosjektet *Matematikk og vannkraft*, Sollerudstranda skole (U) med filmen *Lysakerelven – vår undervisningsarena*, Lilleaker skole (B) med *Plantefarget lappetepp*e, Bogstad skole (B) med *Arkimedes og gullkronen*, og Montessoriskolen Lyse (B) med *Næringsnettet i Lysakerelven*. I tillegg hadde SFO-gruppen ved Jar skole laget tegninger som ble stilt ut i Rådhuset.

Ruskengeneralen Jan Hauger hadde ansvaret for opplegget i Rådhuset. Bestum Stasmusikk spilte da elever og gjester kom til Rådhuset, og spilte da alle gikk opp trappen fra Rådhushallen til Bankettsalen der Oslos ordfører Fabian Stang ønsket alle velkommen. Rusken sørget for god mat, og Sam Sebastian Asgari underholdt.

Oslos ordfører Fabian Stang delte ut førstepremiene etter redegjørelse fra juryens leder Ida Fossum Tønnessen. Førstepremiene var et bilde fra Lysakerelven som Ragnar Carelius hadde malt, to glasskunstarbeider som glasskunstneren Cathrine Balsløw hadde laget, og sjekker på kr. 3 000 hver til vinnende skoler og vinnende klasser. Andrepremiene var værstasjoner. Åsmund Sand hadde laget diplomene som fulgte med prisene.

Juryen hadde valgt å dele ut to førstepremier for ungdomsskolene, Øraker skole og Sollerudstranda skole. Førstepremien for barneskolen gikk til Montessoriskolen Lyse. Andrepremiene var værstasjoner som gikk til Lilleaker skole og Bogstad skole. Alle elevene som deltok fikk et diplom med motivet fra maleriet som Ragnar Carelius hadde malt.

Sponsorene var Eiksmarka Rotaryklubb, Lions Club Oslo/Røa, Lions Club Oslo/Lilleaker, Lysakervassdragets Venner, Lysehagen Borettslag, Malurtåsen Vel, Multiconsult, Oslo Elveforum, Oslo kommune, Oslo og Omland Friluftsråd, Skøyen Rotaryklubb, Sollerud Vel, Sørkedalen Vel, Statkraft, Vestveien vel og Wilh. Wilhelmsen gruppen.

Oppfølgingen: Levende vassdrag

Lysakervassdragsprisen har vært et pilotprosjekt. Tiltaket har vært så vellykket at prosjektet utvides til å omfatte alle vassdrag i Bærum og Oslo under navnet Levende vassdrag. Alle barne- og ungdomsskoler inviteres til å delta. Spesiell oppmerksomhet gis til skoler som har adoptert elvestrekninger og vannmiljøer. Finalen kan holdes i begynnelsen av juni 2012 i forbindelse med Verdens Miljøverndag.

FAGMØTER - VÅR OG HØST 2011

Oslo Elveforum inviterer sakkyndige fra den blågrønne sektor til å holde innlegg på fagmøter om temaer som berører vassdrag. Innledderne formidler på denne måte viktig og oppdatert informasjon fra sine fagfelt. Innleggene er som regel fylldig gjengitt i møtereferater på våre hjemmesider. Vi anbefaler at særlig interesserte leser stoffet der.

LES MER på www.osloelveforum.no.

Her følger en kort oversikt over vår- og høstmøtenes tema:

- **Vårens fagmøte, som del av årsmøtet 25. mai 2011**

Møtet hadde følgende temaer:

- Befaring til Dronningfossen og Smedstaddammen
- Direktør Eli Grimsby orienterte om den nye Bymiljøetaten
- To kandidater fra UMB, Alexander Eckhardt og Tobias Lahn, presenterte sitt mastergradsarbeid, en utredning om det de kalte Hoffselv-korridoren definert som elvestykket fra Smestaddammen til Bestumkilen.

- **Oslo Elveforums høstmøte 21. september 2011**

- Møtet startet med en befaring fra Vaterland vannpark under ledelse av Are Eriksen. En hovedhensikt med befaringen var å peke på og analysere betingelsene for en realisering av Plan- og bygningsetatens gode visjon om å skape en 85 meter bred klima- og miljøbegrunnet utluftingskanal omkring en gjenåpnet Akerselva fra Vaterland vannpark.
- Utviklingsdirektør Eskild Rollstad, KLP Eiendom orienterte om KLPs forslag til planprogram for Biskop Gunnerus`gate 14 B.

VASSDRAGENE OG KOMMUNENS ADMINISTRASJON

Administrasjonen av elver, bekker, vann og vassdrag er etter sin natur tverretattlig og omfatter så vel spørsmål om byplanlegging og vern av vassdragenes kantsoner mot uvettig utnytting, friluftsliv, plante- og dyreliv/biologisk mangfold, vann og vannrensing, overflatevann og flomdemping, helse, tilgjengelighet, samferdsel, vedlikehold, sikring og innkjøp av friluftsarealer og ikke minst innfasing av befolkningens ønsker og engasjement i et viktig område for trivsel i felles nærmiljø.

Vi anser det tverretattlige SaFoVa (Samarbeidsforum for vassdrag i Oslo) som et riktig og nyttig strategisk instrument, vel og merke dersom ledelsens resultatforventninger er tydelige.

Vi peker i denne sammenheng på behov for *økt kursvirksomhet* innen etatene og på tvers av etatsgrensene, der kunnskap og innsikt om betydningen av biologisk mangfold og aktuelle krav til bygg- og anleggsarbeid langs vassdragene belyses og innskjerpes.

Bydelsplan

Bydelenes engasjement i den blågrønne sektor bør aktiveres. Vi mener at de bør kunne bidra sterkere til å samle krefter om vedlikehold, vern og bruk av friarealer generelt og vassdragene spesielt.

Interkommunalt

Nyere krav om en helhetlig behandling av hvert vassdrag, jfr. bl.a. EUs vanndirektiv, utfordrer til interkommunalt samarbeid. Vannplanarbeidet med Lysakervassdraget som nå samler kommunene Ringerike, Bærum og Oslo, krever ny gjennomtenking av forvaltningsmåten. Dette vil også berøre grensevassdraget Ellingsrudelva og muligens også Gjersjøelva.

Stilt overfor denne omfattende virksomhet, kan en fristes til å stille spørsmålet om Oslo for noen år fremover vil få behov for å etablere en spesiell gjennomføringsenhet og en pådriverenhet for gjenåpning av vassdrag med turstier og publikumsåpne kantsoner. Vi lar denne utfordring stå som et hovedønske og en anbefaling fra Oslo Elveforum til de politiske partier i 2012.

Oslo Elveforum peker også på at tiden snart er inne til å samle kreftene og arbeide frem en samlet mulighetsbeskrivelse for Oslos vassdragsmiljø.

VASSDRAGSFORUM (SaFoVa)

Det tverretatlige Samarbeidsforum for vassdrag i Oslo, er en strategisk viktig instans i arbeidet for å inspirere til et mer innsiktsfullt og tverrfaglig samarbeid om Oslovassdragene. I SaFoVa deltar berørte kommunale etater, foruten de frivillige Oslo og Omland Friluftsråd og Oslo Elveforum. Organet ledes av byrådsavdeling for miljø og samferdsel og møtes 4 ganger i året. Oslo Elveforum har også i 2011 vært en pådriver i utvalget i et meget godt samarbeid med de kommunale og statlige organene. Det er vårt inntrykk at den tverretatlige samlingen om byens blågrønne miljø som SaFoVa representerer, har betydd mye for kommunens arbeid med å gjenskape byens blågrønne struktur. SaFoVas møter sirkulerer nå mellom de berørte etater. Dette synes å bidra til økt nærhet og vitalitet omkring de aktuelle utfordringene.

Også i 2011 har Oslo Elveforum brukt sjekklisten fra SaFoVa i sitt informasjonsarbeid overfor utbyggere, arkitekter og entreprenører. Sammen med lokale elvegrupper og venneforeninger gir vi innspill til planleggere eller tar kontakt med utbyggere og faginstanser tidligst mulig i prosessen. Gjennom slik *proaktiv virksomhet* fungerer Oslo Elveforum både som en konstruktiv vaktbikkje og inspirator. Vi erfarer at listen har vært til god hjelp. Vi viser ellers til Faktaark om kantvegetasjonen lagt ut på Bymiljøetatens hjemmeside høsten 2011.

SaFoVas neste, store initiativ bør bestå i å bidra til å få fram en gjenåpningssguide, en veileder, der en samler de vesentligste bestemmelser og retningslinjer som angår vern, rehabilitering og gjenåpning av vassdrag, herunder nærmere regler og retningslinjer for lokal overvannsbehandling og flomdemping i en tid preget av klimaendringer. Et hovedpoeng må være å understreke at gjenskapte vannmiljøer i byområder forutsettes å gi opplevelsesverdier som minner om det opprinnelige vassdraget. Der kanal- og bassengløsninger av spesielle grunner velges, bør en sørge for å supplere med grønne planter og steiner som bidrar til estetikk, biologisk mangfold, strømninger og bevegelse i vannet.

Rehabiliteringen av Oslovassdragene er et felles ansvar for mange etater og institusjoner. Samarbeidet mellom de berørte etater har i den senere tid vokst seg sterkere i takt med stadig økende utfordringer. Bystyrets mål om å "*gjenåpne byens elver der det er mulig*" markerer intet mindre enn et historisk løft, der en setter nye, krevende mål om en bærekraftig miljøpolitikk. Ca. 2/3 av opprinnelige 300 km bekker og elver er overdekket.

Også for 2011 er det grunn til å gi anerkjennelse for Oslo kommunes aktive holdning til rehabilitering av Oslovassdragene. Kommunale planer og tiltak viser at kommunen mener alvor i arbeidet med å rehabiliterer og gjenåpne Oslos elver og bekker. Vi tenker spesielt på Alna gjennom helhetsplan for Groruddalen med et lovende oppstartprogram som også forutsetter åpen elv gjennom Kværnerbyen og Lodalen fram til Middelaldervannspeilet.

Vi nevner også det store arbeidet med planer for Hovinbekken i områdene Økern, Teglværkstomta, Ensjø og Klosterenga, og planene for bekkeåpning som del av utbyggingen i Gaustadbekkdalen sør og nord. Vi noterer oppstartingen av arbeidet med en vannbruksplan for Lysakerelva i et samarbeid mellom Bærum, Ringerike og Oslo kommuner som et positivt, nødvendig og etterlengtet tiltak.

Mens arbeidet med planer gikk for høytrykk også i 2011, ser vi ennå lite til arbeid i marken. Vi kan godt forstå behovet for en tidkrevende planlegging i forbindelse med den historiske omlegging av Oslos elvepolitikk, men vi håper at 2012 vil sette tydeligere spor i marken. Hovedinntrykket ved avslutningen av 2011 er at Oslo bystyres budsjett for 2012 avspeiler en klar vilje til å gjenskape det blågrønne årenettet fra Marka til Fjorden.

ARGUMENTER FOR GJENÅPNING AV VASSDRAG

- **”Ikke mer rør”**
Det er en rekke positive perspektiver ved gjenåpning og rehabilitering av Oslo-vassdragene kombinert eventuelt med anlegg av rensedammer eller våtmarker til behandling av overflatevannet.
- **Økologisk perspektiv**
Vann i et grønt miljø bidrar til å bevare og utvikle det biologiske mangfoldet på en helt annen måte enn adskilte ”grønne øyer”/parker i landskapet. I tillegg er det etter hvert kjent for de fleste, at livet i vannet - mikroorganismene, algene, vannplantene, bunn-dyrene, muslingene og fiskene – kanskje er de vesentligste og mest betydningsfulle innslagene i gjenskapte vannmiljøer. Dette omfattende livet som bidrar til å rense og holde vannet friskt, betyr kanskje i en større sammenheng, mer for oss og vår eksistens, enn vi til daglig erkjenner.
- **Byreparasjonsperspektiv**
Gjenskapte vannveier får både fram ”logikken i landskapet” og minner oss om kulturhistorie, næringshistorie og bevaringsverdige miljøer.
- **Estetisk/trivselsmessig perspektiv**
Folk flest og særlig grupper med begrenset aksjonsradius som eldre med stokk eller rullator, foreldre med barnevogn og særlig småbarn setter stor pris på å kunne oppleve vannspeil og vannbevegelse i sitt nærmiljø.
- **Helse - og rekreasjonsperspektiv**
Turfolk, trimmere og folk i matpausen fra arbeidsplassene har glede og nytte av ferdsel langs byvassdragene. Barn, familier med barnevogn og eldre som er litt dårlig til bens, kan ha kort vei til blågrønne miljøer i sitt nærområde.
- **Luftrensende/meteorologisk perspektiv**
Elve-/bekkedragene bidrar til drenering av luftstrømmer, vel og merke dersom luftpassasjen holdes åpen i en tilstrekkelig bredde.
- **Økonomisk perspektiv**
 - Selvrensning av vann i lys og luft reduserer rensesubstanser.
 - Rent vannløp gjør det lettere å registrere skadelige utslipp.
 - Mer overflatevann til vassdragene reduserer vannføringen til rensesystemet og bidrar til at renskapasiteten benyttes til bedre og mer effektiv rensing av det tungt forurensede spillvannet.
- **Flomdempende perspektiv**
Vannarealet som mottar og bremser opp flomvann ved stor nedbør eller sterk snøsmelting, blir da betydelig større. I disse endrete klimatider, vil dette være enda et viktigere poeng.

Er det noen som etter denne gjennomgangen er i tvil om at gjenåpning har store plussverdier?

VANN – LIV – BIOLOGI

Det er behov for en bred forståelse av begrepet ”biologisk mangfold”

- **Vann i elver og bekker er noe langt mer enn mengde væske i transitt mot havet!**

Elvene og bekkene med sine kantsoner representerer en verden av liv som vi til daglig ikke ser. Dette yrende livet danner grunnlaget for utvikling av høyere organismer og det plante- og dyreliv vi kan se og glede oss over. Det representerer også en vesentlig del av grunnlaget for vår eksistens. Vi opplever å møte økonomer og utbyggere som ikke helt har fattet konsekvensen av dette, og som gjerne synes det er “all right” å kanalisere elvevannet via betongkanaler. At det også kan synes som om noen arkitekter og også offentlige saksbehandlere heller ikke har tilegnet seg dette grunnleggende natursyn, er vanskeligere å forstå. I den rehabiliteringsperiode for elver og bekker som Oslo by akkurat nå befinner seg i, er det derfor viktig med en målrettet informasjon, der forståelse for og betydningen av at bærekraftbegrepet ”biologisk mangfold” og landskapsarkitektur løftes fram.

- **Fisk som spretter og biter på kroken - økt livskvalitet for de som ferdes langs elvene**

En egen arbeidsgruppe under ledelse av *Kjetil Lønborg Jensen* i Friluftsetaten har fått til oppgave å lage en *Forvaltningsplan for fisk i ferskvann* i Oslos byggesone. Oslo Elveforum anser dette som et oppsiktsvekkende, positivt tiltak med sikte på å bidra til økt livskvalitet i byens nærfriområder. Med det enorme sivilisasjonspress fiskeelvene i Oslos byggesone utsettes for, bør utradisjonelle, effektive tiltak iverksettes for å styrke fiskens oppvekstvilkår.

- **Bredere faglig miljø for en bærekraftig utvikling**

Flere offentlige, halvoffentlige og private institusjoner viser nå betydelig interesse og forståelse for å verne og rehabilitere det blågrønne miljøet i Oslo. Det gjelder ikke minst tradisjonelt ”tunge” tekniske institusjoner som Norges Vassdrags- og Energidirektorat, Statens Vegvesen Oslo og Statsbygg. Vi gleder oss over det vannrelaterte arbeidet som gjøres ved Universitetet for miljø og biovitenskap i Ås, og over Oslo arkitektthøgskoles ”vann i by”, profil som utvilsomt vil få ringvirkninger i byens utbyggermiljø.

Grønn Byggallianse, en sammenslutning av byens større utbyggere, viser vilje og betydelig kompetanse på området bærekraftig utvikling.

Ecobox, et miljøforum under Norske Arkitekters Landsforbund, satser på de samme intensjoner. Dersom denne tendensen til økt miljøforståelse får fotfeste også i bredere kretser innen næringslivet, vil det være grunn til større optimisme.

Årsmeldinger for elveforeninger og elvegrupper

AKERSELVA - MILJØFORENINGEN AKERSELVAS VENNER (MAV)

Foreningens medlem Tallak Moland ga i september 2011 ut boka «Historien om Akerselva gjennom de siste 400 år» på Christiania Forlag. Det er trolig den mest omfattende og grundige bok om Akerselva som er skrevet til nå, og det kommer fram mye til dels helt ny informasjon. Boka ble omtalt i en rekke aviser og tidsskrifter.

MAV guidet på Akerselvavandring med Naturvernforbundet 25. mai og som enkeltpersoner driver et par av styremedlemmene med guiding langs elva. Vi besøker også tidvis foreninger for å fortelle om elva og hadde stand på bydelsdagene på Sagene i mai der vi fikk besøk av Fabian Stang og fikk presentert foreningen for ham. Videre hadde vi som vanlig stand ved elva på elvevandringen «Elvelangs i fakkellys» 22. september.

Plansaker

For oss i MAV er det fortsatt et hovedpunkt å bevare dalgangen og elva som en blågrønn lunge, slik hensikten var med **Akerselva Miljøpark** som ble opprettet i 1990 og slik føringen er i **Verneplan for vassdrag** som Akerselva inngår i. I plansakene blir ofte tradisjonelle arkitektoniske føringer, som helhet, identitet og miljømessig tilpasning avløst av forslag til utbygging båret frem av ord som ”signalbygg”, ”nyskapende” og ”utropstegn”.

Vi uttalte oss til følgende plansaker:

- *Forslag til detaljregulering for området Nedre Foss/Marselisgate etc.* som vi har vært sterkt opptatt av ble sendt på høring før nyttår i 2010 og vi uttalte oss i 31. januar (som i flere andre plansaker med meget stor hjelp av vårt medlem Are Eriksen). Sammen med OE og Grünerløkka beboergruppe for Akerselva som miljøpark hadde vi møte med statssekretær Heidi Sørensen i Miljøverndepartementet 1. april for å drøfte hvordan vår og departementets visjon for området kan virkeliggjøres.
- *Reguleringsplan for Akerselva-almennings nordre del* som ble sendt på høring før nyttår uttalte vi oss til i 6. februar. Øvrige plansaker i denne aller nederste delen av Akerselva (Akerselva-almenningen og Stasjonsalmenningen) fant vi det riktig at kun Oslo Elveforum og ikke MAV uttalte seg om.
- *Forslag til detaljregulering av gangvei langs Akerselvas høyre bredd fra Nybrua til Vaterlandsparken* uttalte vi oss til sammen med OE 9. mai.
- *Forslag til detaljregulering Sandakerveien 24 D m.fl.* på Myraløkka ble sendt på høring i desember 2011. I vår uttalelse 5. januar 2012 gikk vi i likhet med PBE og bydelen imot bygget og ønsket regulering til grønnstruktur-friområde.

Giftutslippet i Akerselva

Natten mellom 01. og 02. mars i fjor rant ca. 6000 liter fortynt klor ut fra Oset vannbehandlingsanlegg. Utslippet ble oppdaget neste morgen, og skyldtes en lekkasje i en klorslange. Hele vassdraget ble «desinfisert» og man antok at det meste av liv i Akerselva døde. Anlegget var få år før blitt totalt ombygget, og kloring var nå bare en sikkerhetsreserve dersom det nye UV-anlegget falt ut av drift. Seniorforsker Torleif Bækken i NIVA uttalte til NRK at utslippet var noe av det verste i elvas nyere historie.

Thrond Berge Larsen

ALNA - ALNAELVAS VENNER

Reguleringssaker har som vanlig vært en viktig del av styrets arbeid. Tre av de viktigste er de samme sakene som vi arbeidet med i 2010.

Terminalsaken

Da årsmelding 2010 ble skrevet var saken nettopp klaget inn til Fylkesmannen. Klagen er blitt avvist. En henvendelse til NVE om at et så ekstremt inngrep burde bli konsesjonsbehandlet ble heller ikke tatt til følge. Vi har hatt møter med politiske partier, men foreløpig ser det ikke ut til at noen vil fremme saken på nytt i bystyret. Eneste lyspunkt er at ødeleggelse av turvei og elv ennå ikke er påbegynt, og at det ser ut til at bevilgninger til dette lar vente på seg.

Huken

I fjor skrev vi at "Det synes klart at utvidelsen av Huken ikke blir noe av". Det er vel fremdeles situasjonen. Det har vært mange politiske løfter, også om avvikling. Men Oslo Vei skriver i sin årsmelding for 2010: "*Planarbeidet om utvidelse av Huken pukk- og asfaltverk er satt noe tilbake ifm. bystyrets behandling høsten 2010*" (vår utheving). Det er nå klart at det har vært ulovlig uttak av stein utover konsesjonens grenser, og sammen med de øvrige organisasjonene i aksjonsgruppa har vi anmeldt dette til politiet.

Follobanen

Også i 2011 har vi sammen med Oslo Elveforum deltatt i møter med Jernbaneverket, kommunale etater, Riksantikvaren, og andre interesseforeninger. Det synes klart at en åpning av Alna fra Enebakkveien til fjorden (med begrenset vannføring) nå er innenfor rekkevidde rent praktisk. Det er også klart at Jernbaneverket heller mot enklere løsninger. Oslo kommune arbeider også for åpen elv, men Jernbaneverket har tradisjon for overkjøring av lokale interesser. Utfallet er ennå ikke sikkert.

Maria Dehli vei 40, Enebakkveien 69

Det er gjort utredninger, men situasjonen er i hovedsak den samme som ved årsmelding 2010.

Andre reguleringssaker

Vi har skrevet uttalelser eller deltatt på møter i forbindelse med bl.a. følgende saker:

- Rommensletta park
- Klimavennlig byutvikling på Furuset
- Områdeprogram for Haugenstua-Rommen
- Smalvollveien 32-38
- Plan for det Offentlige Rom på Breivoll
- Plan for det Offentlige Rom i Brynsområdet
- Kjelsrudbyen
- Referansegruppe for Bekkelagsbassenget vannområde (jf. EUs vanndirektiv).

Turveier

I tillegg til selve elva er vi opptatt av turveier langs elver og bekker. Det har her skjedd en del positive ting i løpet av året.

- 16. mai var det åpning av Alnastien - turvei fra Kværner til Bryn i elvesiden langs Nygårdsfossen. En perle av en turvei som det ikke er maken til noe sted i byen.
- Det er også åpnet en ny turvei på Veitvet, som knytter turveien Veitvet-Høllaløkka sammen med Alna på en utmerket måte.
- Det har vært utlyst konkurranse om utførelsen av turveien langs Jernbaneveien (ved SAVO-bygget). Det samme gjelder turvei langs Haugerudbekken /Sølvdalsbekken.

Bekke- /elveåpninger

- Leirfossen ble offisielt åpnet i april 2011.
- Planene for Klimavennlig utvikling på Furuset omfatter bekkeåpninger.
- Det jobbes i privat regi (Ramm-Aspelin eiendom) med åpning av Bredtvetbekken.
- Kommunen har planer om gjenåpning av en lukket strekning ved Ammerudveien, og konkurranse om entreprisen har vært avholdt.
- Åpning av Tokerudbekken og Julsbergbekken er foreslått i områdeprogram for Haugenstua-Rommen.

Foreningen/arrangementer

Tradisjonelt har det vært en deling mellom Arbeidsgruppen Alna Tilbake til Middelalder-Oslo og Alnaelvas venner. Arbeidsgruppen har hatt ansvaret for området nedenfor Enebakkveien, Alnaelvas venner for resten. Sigurd Hortemo fra Arbeidsgruppen har nå blitt med med i styret i Alnaelvas venner. Arbeidsgruppen er ikke nedlagt, men vi jobber nå for det meste som én organisasjon. (Se egen rapport nedenfor).

Den niende lysvandringen ble avholdt 15. september. Vi har også arrangert en diskusjonstur, for å drøfte forholdet mellom anlegg og natur i bl.a. Alnastien og Grorudparken.

Vidar Berget / Alnaelvas venner

ARBEIDSGRUPPEN ALNA TILBAKE TIL MIDDELALDER-OSLO

Alnaelva er i dag lukket fra Enebakkveien gjennom Kværnerområdet til sjøen. I 1925 ble den omlagt og vannet ledet i en rommelig fjelltunnel gjennom Ekebergfjellet ut i sjøen ved Kongshavn nedenfor Sjømannsskolen.

I 1998 etablerte Albert Nordengen sammen med Karsten Alnæs og Sigurd Hortemo arbeidsgruppen ”Alna tilbake til middelalder-Oslo”. Denne gruppen har reist og holdt tanken levende om å gjenåpne Alna gjennom Lodalen til Middelaldervannspeilet. Landskapsarkitektfirmaet INBY har skissert en plan som viser at dette vil være mulig uten å fjerne jernbanespor gjennom Lodalen. Se illustrasjon på www.osloelveforum.no /alna. Arbeidsgruppen ble i 2011 nedlagt som selvstendig gruppe, men fungerer som ad hocgruppe under Alnaelvas Venner.

I 2008 har Plan- og bygningsetaten bestilt et mulighetsstudium fra arkitektfirmaet Civitas A/S. De er kommet til at en gjenåpning vil være mulig, men forbundet med en del kostnader, mens landskapsarkitektfirmaet Linklandskap har lagt fram et studium som viser en mulig gjenåpning av Kværnerfossen – et arnested for byens industrihistorie. I 2009 og senere har vi merket oss at Byantikvaren har gitt positivt uttrykk for ønsket om å gjenåpne fossen. Vi har søkt å påvirke Jernbaneverket og sentrale politiske instanser slik at den nye Follobanens trase ikke vil hindre Alna vei til Middelaldervannspeilet ved et naturlig selvføll.

Oslo Elveforum sentralt har arbeidet vis a vis tomteeierne i Kværnerområdet, Jernbaneverket og arkitektfirmaene med sikte på å legge til rette fremtiden for en gjenåpnet Alnaelv som så vidt mulig er en ”ordentlig elv” og ikke bare et dekorativt element eller en vannkanal. Vår visjon er at elveløpet gjennom Kværnerområdet og Lodalen utformes som ledd i et samlet økosystem fra marka til fjorden med turveifølge.

Tor Holtan-Hartwig / Sigurd Hortemo

ELLINGSRUDELVA

Vår elvegruppe har også i 2011 bestått av Tore Sætre og Frithjof Funder.

Mølle- og sagbruksruinene. I januar hadde vi et møte med rådmannen i Lørenskog om restaurering av mølleanlegget. Vi fikk dessverre klar beskjed om at økonomisk støtte var utelukket foreløpig.

Vi har jevnlig sett til ruinene og sørget for at vegetasjonen holdes noenlunde nede. Etter at en solid klopp ble satt opp av dugnadsgjengen fra foreningen ØX, og ruinene ble godt skiltet, har nå besøket og interessen tatt seg betydelig opp. Bymiljøetaten, divisjon Friluft har etter oppfordring fjernet en tørrgran som har falt over ruinene. Det er andre gang det skjer på få år.

Kartskisse. Eilif Holen som var guttunge i 1940-50-årene, og lokalkjent langs elva, har på oppfordring tegnet en skisse som viser mølle-sagdammen, teglverket, fiskeplasser, krepseplasser, danseplassen, steingrunnen Steinbånn (som ble sprengt bort), samt guttebadedammen og jente-badedammen. Blir publisert i historielagets årbok.

Vannføringen. Vi har vært i kontakt med Lørenskog kommune og vunnet gehør for å få økt vannføring i elva. Det er også i kommunens interesse å få større gjennomstrømming i Langvannet på grunn av badelivet. Planlegging av en vannpark mellom Starveibrua og Stasjonskryssene fortsetter. Likeledes for et pukkelagt område syd for Starveien, på Oslosiden av Ellingsrudelva. Turvei D13 kan bli berørt, men ikke elva.

Elevarbeider. Tore Sætre er lærer ved Stasjonsfjellet skole. Med elever på 10. trinn har han nok en gang gjort noen målinger i Ellingsrudelva og tilhørende vassdrag. Nærmere bestemt ble undersøkelser gjort i Tangerudbekken og ved Starveibrua. Vannprøver ble tatt og det ble målt temperatur, pH-verdier, oksygenmetning og turbiditet. Resultatene ble sendt Oslo Vann- og Avløpsetat med kopi til OE.

Frithjof Funder

FROGNERELVA

Frognerelvasdraget er ca. 7 km langt. Med Åklungene, Svartkulp og Sognsvannet som kilder i Nordmarka går det ned til Frognerkilen. Hovedløpet *Sognsvannsbekken* skifter navn til *Frognerelva* i Majorstuen-området. Viktigste tilløpsbekker er *Risbekken* fra Båntjern i Vetta-kollåsen og den lukkede *Gaustadbekken*, som får vann fra fem-seks småbekker i Sogn/Nordberg-hellingen.

Sognsvannsdammen

Sommer og høst 2011 har kommunen drevet en større rehabilitering av demningen i utløpet av Sognsvannet. Tiltaket er nødvendig for å klare miljømålene i EU's rammedirektiv for vann (Vannforskriften), som i vårt område får virkninger for alle Oslovassdragene og innsjøene. Toppen av demningen er blitt høyere med nytt overløp og den er bygget solidere. Fra utløpet renner Sognsvannsbekken gjennom myrland og skog ned under Ankerveien, en mye brukt turvei som fortsetter som Sognsvannsveien ned mot Rikshospitalet.

Tursti

For di bekkeløpet ligger nokså langt fra turveien og ikke kan oppleves derfra, arbeider Frognerelvggruppen i Oslo Elveforum fortsatt med planer om en enkel tursti (ikke 'turvei' med høyere krav) langs det rolige bekkeløpet ned forbi Sogn senter for barne- og ungdomspsykiatri (SSBU). Fra Ankerveien kan stien koples på trimløypa som NIH laget i 2003 og vil derfra gå gjennom en variert krattskog ned til Lyn-banen, videre opp på Haugerudmorenen og gjennom skog og jordbruksland ned til SSBU. Alternativt kanurstien bli lagt på jordene på vestsiden fra skibroen over bekken, anlagt for NIH og LYN.

I dette øvre løpet er bekken markagrense og skille mellom jordbruksland på de tidligere Gaustadjordene i vest og Haugerudjordene i øst, der vi nå finner Norges Idrettshøgskole (NIH), Kringsjå studentby, skolene Nordberg og Kringsjå, Viken Energis trafo, Sogn senter for barne- og ungdomspsykiatri og Gaustad sykehus.

Vettakollbassenget

Vann- og avløpsetatens planlagte høydebasseng i Vettakollåsen skal ligge i fjell et stykke sør for Båntjern. Trykkbassenget skal sikre vannforsyningen i vestre bydeler. Vannet blir ført i utsprengt tunnel ned åsen til Sognsvannsveien og under Sognsvansbekken. Sprenging av tunnelen startet i oktober. Fra en gangbro over turveien er innslaget godt synlig. For å frakte ut sprengsteinen er det bygget midlertidig kjørebros over bekken. Frognerelvggruppen har hatt god kontakt med VAV om virkningene for bekkeløpet og kantsonen av hensynet til bekken og det biologiske mangfoldet der – og er tilfreds med at tiltakene har et fyldig *miljøoppfølgingsprogram*, som overvåker bekken, salamandere, frosker og vegetasjon. Det blir tatt kontinuerlige kontrollmålinger av vannkvaliteten, og alt avløpsvann fra tiltaket blir renset.

Fra SSBU renner bekken videre frisk og vilter i foss og stryk. En blåmerket sti følger vestsiden av bekken i variert terreng ned til Rikshospitalet dit **Risbekken** kommer fra sin kilde i Båntjern og renner åpen som markagrensebekk mellom villastrøket på Ris og friområdene i Gaustadskogen. En bro over bekken gir adgang fra Rikshospitalet til denne "hundremeterskogen" hvor det er anlagt en natursti beregnet for barn. Herfra er det kort vei for turfolk til/fra trikk og T-bane (Gaustad stasjon).

Vannet i Sognsvansbekken og Risbekken slår følge i kulvert under Ring 3 like ved Gaustad stasjon på T-banen. I området foregår det omfattende arbeid som en følge av reguleringsplan S-3806 som bl.a. omfatter en undergang for gang-/sykkelveien langs Ring 3 under T-banetraseen ved Gaustad stasjon. Det berørte friområdet med bekken vil samtidig bli oppgradert i forhold til tidligere mistrøstige standard. Bekken renner herfra videre forbi bygningskompleksene i Børrestuveien og Aasmund Vinjes vei. Via litt krokveier kan man vandre langs den livlige bekken forbi Byggforsk, Psykologisk institutt, Vinderen bo- og servicesenter og Psykiatrisk klinikk ned til Rasmus Winderens vei. Oslo Elveforum ønsker en bedre og mer sammenhengende tursti på den strekningen.

Ved Vinderenfossen har Friluftsetaten påtatt seg å vurdere bedre sikring og en lettere gangsti langs den flotte fossen, men arbeidet står litt i stampe av kapasitetsmangel. I flomvær deler bekken seg i flere løp gjennom det vakre edelskogsområdet ned mot Frøen. En mye brukt gangsti går fra Anne Maries vei til Slemdalsveien. Oslo kommune bør sørge for å bli eier av denne viktige veilenken.

Gaustadbekken møter Sognsvansbekken i dette området ved Frøen. Den har sine kilder i fem-seks småbekker i Sogn- og Nordbergområdet (Havnabekken, Nilserudbekken, Borgestadbekken, Damefallbekken og Solvangbekken). Noen av disse er åpne på korte strekninger, men

de fleste er lukket. Vann- og avløpsetaten har prioriterte planer for rehabilitering av ledningsnett i området for å kunne sikre rent vann til den planlagte gjenåpnede bekken gjennom Gaustadbekkdalen.

Bekkeåpning

Gaustadbekkdalen er et aktivt byutviklingsområde for forskning og undervisning med Statsbygg som utbygger på vegne av Universitetet og lengst i sør ligger Forskningsparken. Reguleringsplanen for *Gaustadbekkdalen nord*, vedtatt 15.06.2010, forbereder universitetets store utbygging på inntil 75.000 m² nybygg, bl.a. et Life Science senter for kjemi og farmasi. I friområdet øst for det store utbyggingsområdet skal Gaustadbekken, nå lagt i rør, gjenåpnes og det skal anlegges en ny tur-/gang- og sykkelvei fra Domus Athletica gjennom hele Gaustadbekkdalen ned til Blindern stasjon.

I Gaustadbekkdalen syd for Problemveien står universitetets store nye Informatikkbygg (offisielt åpnet 2. september 2011), og i uteområdet langs bygget er det klargjort for gjenåpning av det lukkede bekkeløpet med fine vannspeil. Disse var fylt med regnvann da Oslo Elveforum markerte sitt 10-årsjubileum her 7. september med presentasjon av vår nye bok: *BLÅGRØNN HOVEDSTAD Jubel og gråt for Oslos elver og bekker*. Ekte bekkevann kommer først når utbyggingen i Gaustadbekkdalen nord er kommet lenger og det nye bekkeløpet er anlagt. En forutsetning er også at Vann- og avløpsetaten har fullført rehabiliteringen av ledningsnett i Sogn-/Nordberglia.

Bekk og turvei skal fortsette sydover forbi Forskningsparken. Det siste byggetrinnet her, Hus 5, påbegynt i 2010, er nå ferdig. Klargjøring av uteområdet øst for bygningen skal skje i 2012. Blindern Vel og Oslo Elveforum har vært aktive pådrivere sammen med utbygger for å finne gode løsninger for grøntdraget med gjenåpnet bekk, dammer og turvei i det trange restarealet mellom bygningen og T-banen. I *Miljøforum for Gaustadbekkdalen* har utbyggere, brukere, berørte etater og lokale interesser drøftet miljømål og virkemidler som skal sikre helhetlige løsninger av høy kvalitet i utviklingen av området. Det er lagt vekt på at stedsutviklingen her skal skje med en klar miljøprofil, og det skal utformes *et omfattende miljøprogram* som skal følges gjennom bygge- og driftsfasen. Med den gjenåpnede Gaustadbekken som en frisk attraksjon gjennom hele Gaustadbekkdalen vil flere tusentalls forskere, studenter, turvandrere og beboere her få et fint felles uteområde og rekreasjonsområde.

Fra Blindern stasjon renner Sognsvannsbekken åpen, men utilgjengelig for folk flest forbi villahager på Frøen ned til T-banens sporområde på Majorstuen. Ønsket om gjenåpning av bekken der den krysser T-banesporene mellom Slemdalsveien og Sørkedalsveien er neppe realistisk, - heller ikke gjenskaping av de vakre Frøendammene som opprinnelig lå her, men Oslo Elveforum, prosjektet *Grønn rute*, lokale bydeler og velforeninger ønsker at det kan anlegges åpne vannspeil på utearealet i forbindelse med en eventuell utbygging på sporområdene på Majorstuen, og at man sørger for en sammenhengende trasé for gang- og sykkelveien i *Grønn rute* fra Blindernaksen ned mot Frognerparken.

Fra bomstasjonen i Sørkedalsveien skifter vassdraget navn til **Frognerelva** som renner åpen gjennom dammer, og i stryk og fossefall i Frognerparken, men som deretter forsvinner i en lang kulvert – og får et uanselig utløp i Frognerkilen, - en sørgelig skjebne elva deler med andre Osloelver. I den spennende elvedalen nedenfor Frognerdammene har naboer sammen med Frognerparkens Venner, Kontaktutvalget for velforeninger og Oslo Elveforum hatt et samarbeid med Bymiljøetaten om forbedringer av landskapet og elveløpet.

Unni Eriksen og Sigurd Tønsberg

GJERSJØELVA NATUR- OG KULTURPARK

Det ble i 2011 avholdt 21 sagdemonstrasjoner og visninger i Langbygningen. Som vanlig er det størst oppmøte når vi har elvevandring, men museet har også skapt stor interesse. Først demonstrerer vi oppgangssaga, deretter går vi opp til Langbygningen. Her er det fotografier fra industrihistorien i Gjersjøelva fra 1900-1920. Erfaringene viser at det er lettere og fortelle historien når en ser bilder fra virksomheten da aktiviteten var på det største.

For museet dukker det stadig opp nye saker og ting som har vært gjemt i kjeller og på loft. Når folk føler at det de gir kan gi glede lokalt virker det som givergleden blir større. Mange eldre kjenner igjen mange av bruksgjenstandene som er utstilt fra sin egen barndom. Av dette blir det mange muntre historier og diskusjoner.

Restaureringen av Langbygningen fortsetter. Denne vinteren er det snekring og muring. Det er mye å gjøre, men vi har en fin gjeng som jobber to dager i uken etter beste evne.

I våres hadde vi besøk fra Skogmuseet i Elverum. Fred Hallager Juul har en tykk bok om levering av tømmer til Ljansgodset fra 1700 tallet. Her er leveringer fra skogeiere i Østerdalen nøye notert. Denne ble godt mottatt og er kopiert i sin helhet. Vi regner med å låne enkelte gjenstander fra Skogmuseet til Langbygningen om nødvendig.

I høst hadde vi besøk fra Eidsvoll 1814. De ønsket å se Langbygningen i forhold til sikkerheten til møbler, og for å bli kjent med oss. Det ser ut som vi får 4 av de stolene som ble reddet fra brannen på Stubljan i 1913. Under dette besøket ble vi fortalt at restene etter parken på Stubljan er Norges best bevarte barokk- hage. Vi ble oppfordret til å gjøre noe med parkanlegget som er under forfall. Personer med kunnskap om Hvervenbukta og parken er kontaktet. Bymiljøetaten i Oslo var begeistret for at noen ønsker å engasjere seg i parkanlegget. Kulturetaten som har ansvaret for paviljongen har vi ikke fått noen tilbakemeldinger fra enda, men vi forventer en positiv tilbakemelding også her. Dette blir et samarbeid med Søndre Aker historielag. Fylkesarkeologen vil bistå med utgravinger for å finne frø etter tidligere planter fra parkanlegget, og vil bidra med nødvendig skilting. I første omgang blir det å holde et åpent møte i mai 2013 om parkanlegget med en kvalifisert foredragsholder på Stubljan. Deretter blir det trolig et flerårig prosjekt som skal få restaurert mest mulig av det som lar restaurere.

I høst fikk vi 200.000 kroner fra Sparebankstiftelsen til å anlegge en liten sti fra oppgangssaga og opp til Kruttmølleplass. Dette er en liten, men ufremkommelig del av elva. Når stien er ferdig blir det mulig å gå langs hele elva fra oppgangssaga og opp så langt det er synlige rester etter industri- virksomheten. Denne stien har vært etterlyst lenge, og nå kommer den.

Harald Lundstedt

HOFFSELVA MED MAKRELLBEKKEN

Hoffselvens Venner

En utvidet og aktiv gruppe for Hoffselven kom i arbeid fra januar 2010 med møtested i Ullern frivillighetsentral og ledet av Odd Solvang (post@oddsolvang.net) med Eivind Bødtker, som møtereferent.

Fra høsten 2011 har Hoffselvens Venner besluttet å reorganisere seg. Dette innebærer at vi nå har endret navn fra HoffselvenGruppen til Hoffselvens Venner, at vi vil åpne for medlemskap, at vi har formalisert et styre og at vi nå er registrert i Foretaksregisteret/ Frivilligregisteret.

Vassdraget, navn og avgrensninger

Dette vassdraget har flere navn på veien fra marka til fjorden: *Skådalsbekken* fra Frønsvollsmyrene og *Styggedalsbekken* fra Øvresetertjern renner videre mot Midtstuen og deretter gjennom villaområder (her og der åpen i hager) til de møtes nord for Holmendammen. *Holmenbekken* renner videre ned til Smestaddammene. Det er noe uenighet om hvor Holmenbekken går over i Hoffselven, men det synes å være bredest opplutning om at Holmenbekken går over i Hoffselven der Makrellbekken med vann fra Holmenkollen/ Besserud kommer inn på elveløpet. Elven har også flere lukkede sidebækker, bl.a. Slemdalsbekken gjennom villastrøk fra Gråkammen til Hoff.

Fagutredninger

Basert blant annet på en masteroppgave om HOFFSELVKORRIDOREN av to studenter fra UMB (Universitetet for Miljø og Biovitenskap) Alexander Eckhardt og Tobias Lein, mai 2010 (ca. 100 sider og bredt illustrert) har Hoffselvens Venner startet opp arbeidet med enkle tiltak for å gjøre Dronningfossen mer tilgjengelig for allmennheten. Det er etablert et samarbeide med Hoff Sameie om dette. Hoff Sameie "eier" Dronningfossen.

For å få frem mer underlag og fakta for videre utviklingsarbeid foreslår vi for studenter på UMB å velge blant disse forslagene til master- eller prosjektoppgaver, prioritert i denne rekkefølge:

- Dronningfossen
- Tursti/turvei Skøyen-Hoffsveien
- Bjørnebodammen, tilstand, utvikling og tilgjengelighet
- Hoffsdammen, tilstand og utvikling
- Makrellbekken, tilgjengelighet og gjenåpningsmuligheter
- Slemdalsbekken, tilgjengelighet og gjenåpningsmuligheter

Omlegging av turvei

HoffselvensVenner har også tatt initiativ til omlegging av turveien fra Bjørnebodammen (Nedre Smestaddam) til Smestaddammen, slik at denne knyttes nærmere til selve elveløpet.

Ny høyspentkabel krysser Hoffselven

I forbindelse med fremføring av ny underjordisk høyspentkabel som krysser Hoffselven ved Hoffsdammen, har Hoffselvens Venner samarbeidet med Hafslund om å få kabeltraseen plassert slik at den også vil fremstå som en ny og forbedret turvei. Dette arbeidet er nå henimot avsluttet med godt resultat.

Nabokontakter mv.

Hoffselvens Venner har god kontakt med Bydel Ullern, som har en observatør i Hoffselvens Venner, - og med lokalavisene. Nabolaget får informasjonsbrev om aktuelle saker. Det er kontakt til boliglag, skoler, barnehager og aldersinstitusjoner i bydelen. Vi har også innledet et samarbeid med NOA (Naturvernforbundet) om å få laget et naturkart for skoler og allmennhet av samme type som er laget for andre nærområder i Oslo. Hoffselvens Venner søker bydel Ullern, interesserte naboer og lokale bedrifter om midler til dette. Vi er også oppmerksom på plan- og reguleringsaker som berører vassdraget og nærområdene, og gir innspill ved behov.

Høringsuttalelser

Hoffselvens Venner har også avgitt, eller er i ferd med å avgi ulike høringsuttalelser. Blant annet har vi uttalt oss om planer for anlegg av et meget betydelig anlegg med tennisbaner ved/over bekken i skogområdet mot Midtstuen stasjon.

Om mulig uttalelse om Njårds planer for anleggene ved Makrellbekken, se avsnitt om Makrellbekken nedenfor.

Bygge- og reguleringsaktiviteter langs vassdraget

Det er fortsatt kontakt med OPAC på Skøyen/Hoff om byggeplaner og om bedre turvei opp til Engebrets vei. Vi har tatt et initiativ til møte med dem i løpet av vinteren/våren. Hoffselvens Venner har fulgt med på Bydel Ullerns utviklingsplaner for områdene ved Bestumkilen, og med planene om en bane for rosport. I et innspill ber vi om sikring av elveutløp og bredder og at det blir tatt hensyn til fiskevandring opp til gyteplasser – og til fri bane for smolt ut.

Makrellbekken

”Markskillebekken”, altså grensebekken mellom gårdene Huseby, Smestad og Holmen begynner som *Besserudbekken* og blir berørt av det nye nasjonalanlegget. Bekkeløpet ned gjennom villastrøket i åsen mot Huseby er av Holmenkollutbyggerne garantert å få vann fortsatt. Nede ved Huseby er gamle planer om en motorvei fra Holmen opp til Bogstad heldigvis skrinlagt, og Plan- og bygningsetaten leder nå arbeidet med å regulere den båndlagte traseen for annen bruk. Storparten blir nok friområde med turvei, men det er lagt til rette for gjenåpning av det nedgravde bekkeløpet *Hoffseterbekken*.

Vi følger med på de videre planer både nordover mot Bogstad og nedover mot Makrellbekken stasjon. Her gjelder det bl.a. Njårds planer om bygging av et ’livsstils-senter’ på et friområde – og sikring av turveier og bekkeløp. Njårds planer om hoppbakke, skileik, natursti, mm. i friområdet langs bekken ned mot Smestad er hilst velkommen og vedtatt for gjennomføring. Hoffselvens Venner overveier å fremkomme med en uttalelse i anledning av Njårds planer, som direkte vil berøre Hoffselven.

Facebook

Julie Løddesøl, som ny og dataorientert styremedlem, har fått Hoffselvens Venner inn på Facebook, og sørger også for oppdatering av Oslo Elveforums nettsider mht. Hoffselvens Venners virksomhet.

Sigurd Tønnsberg / Odd Solvang

HOVINBEKKEN

Høringer

Det er i alt avgitt 6 høringsuttalelser som angår Hovinbekken i løpet av året. Dette viser at det er stor aktivitet i byutviklingen rundt dette bekkeløpet fra kildevannet Kapteinsputten over Årvoll, Hovin, Økern, Ensjø og ned mot Gamlebyen. For det aller meste handler dette om en meget positiv utvikling for Hovinbakkens reetablering i bybildet.

Isdammen

Hovedhuset er ferdig utbedret ut- og innvendig og vann og kloakk fremlagt. Et ismuseum forberedes i et tilbygg som også er istandsatt. En venneforening er under dannelse for å ta seg av den nær forestående driften som et utfarts- og samlingssted for befolkningen.

Bjerkedalen vannpark

Anleggsarbeidene er igangsatt og åpning av Hovinbekken med badedam er prioritert som første etappe i arbeidsgangen. I etappe 2 og 3 skal det bygges et aktivitetstorg med paviljong og kafé og parkplanen fullføres. Total kostnadsramme er på 40 millioner. Høytidelig åpningsmarkering av anleggsarbeidene er foretatt av statssekretær Heidi Sørensen og byutviklingsbyråd Bård Folke Fredriksen ved avdukning av en navnestein. Barn fra Bjerkedalen barnehage og Løren skole sang ved en ”bekk” illudert ved blått bånd. Løren skole har adoptert denne delen av Hovinbekken.

Teglverkstomta

Teglverksdammen får en lengde på 300 meter og et totalt areal på 6000 kvadratmeter så det blir en anelig dam her midt i et travelt Oslo-område, blant annet med ny skole, barnehage og flerbrukshall foruten de bestående tennis- og turnanleggene. Gren av turvei D2 forutsettes dessuten å gå gjennom området. Grenseveien må krysses med dykket løsning for videreføring av bekken ned gjennom Ensjøbyen.

Angående tilførselsvannet er dette i de foreløpige planer forutsatt tatt fra den lukkede kanalen langs T-banen ovenfor Tennishallen. Dette vannet er imidlertid mye forurenset, og det må opprettes en sedimenteringsdam like nedenfor uttaket. Vi er kjent med at VAV er i gang med et videre utredningsarbeid i forbindelse med tilførselsvannet.

Arrangementer med medvirkning fra OE Hovinbekkgruppen

Den tradisjonelle vinteraktivitetsdagen på Isdammen ble arrangert søndag 13. mars med meget stort oppmøte. Spesielt er vi glad for at mange barnefamilier fant veien til Isdammen, hvor det blant annet var isskjæring både for barn og voksne foruten natursti og skiløype og gratis servering av pølser, saft og kaffe.

Friluftslivets høstarrangement fant sted på Isdammen søndag 4. september, også med mange barnefamilier til stede, så Isdammen har allerede blitt et populært samlingssted. Speiderne arrangerte kanopadling og det var flere aktivitetstilbud for barna.

Lysvandringen i år 29. september startet i Bjerkedalen med orientering om arbeidene med vannparken og ble avsluttet på Isdammen med trekkspillmusikk og bålkos.

Karsten Sølve Nilsen

LYSAKERVASSDRAGET - LYSAKERVASSDRAGETS VENNER (LvV)

Medlemsaktiviteter

Aktivitetsnivået i LvV var laber i 2011. En av tre lanserte fotturer langs Lysakerelva fikk bra oppslutning med diskusjonsmøtet på Lysejordet grendehus. Begge høstturer falt på dager med elendig vær, og det var ingen interesse.

Samarbeid med skoler

Lysakervassdragsprisen hadde sin avslutning i Rådhuset i Oslo 7. april med ca. 200 barn, ungdom og lærere til stede. Ordfører Fabian Stang delte ut diplomer og premier for flere godt gjennomførte prosjekter, alt med bra mediedekning. I fortsettelsen skal OE overta arrangøransvaret, mens LvV har ansvar for regnskapet.

Samarbeid med etater

Samarbeidet med Vann- og avløpsetaten i Oslo om den store vannledningen som ble lagt mellom Oslo og Bærum nord for Griniveien, fortsatte eksemplarisk. LvV's kvartærgeologiske ekspertise kom prosjektet til gode og en prøvetaking mens arbeidet foregikk, viste at turbulensen i vannet ble bunnfelt i Grinidammen. Bare få mikroskopiske partikler ble funnet i vannprøver tatt ved Lysejordet. Bærum kommune fulgte godt opp etter at LvV leverte en liste med nødvendige tiltak etter påskestormen som veltet flere trær over stier, gelendre og bruer.

Til Friluftslivstiltak for perioden 2013-2016 fikk LvV gehør for at disse tiltak forankres i friluftslivets organisasjoner på alle nivåene som er tilfellet for idretten. Innspillet resulterte i et møte med Bymiljøetaten om planene for å rette opp skaden gjort under gangbruprojektet i 2010. Kommunedelplanen for å innfri vannforskriften for vassdraget ventes på høring i første halvdel 2012.

Samarbeid med andre organisasjoner

LvV tildelte Lysejordet grendehus kr. 5000 for å sponse driften; ildsjeler har tatt tak i et plagsomt bygg og gjort det til et positivt innslag i Lysakerelvas kantsone.

Et møte med Tryvann vinterpark i mai fikk reddet noen flere hundre meter med Holenbekken som ligger i kanten av en av de nye traséene for Wyller.

Dialog med Hafslund Nett måtte gjenopptas etter en ny episode med hensynsløs rydding langs Lysakerelva og arbeid mot kommunene ble intensivert for å få frem en bedre praksis.

Media

LvVs webside med daglige registreringer på vannføringen brukes fremdeles av Redningsetaten og elvepadlere til å planlegge sine aktiviteter i Lysakerelva.

Tre utgaver av Fódnytt (nr. 21, 22 og 23) ble sirkulert i januar, mai og august.

Høringer og uttalelser

Granfosstomten i Bærum hvor en planlagt utbygging i 10 etasjer er redusert til fem etasjer. Det er et visst håp om at utbyggeren innser at tomten med sitt kvikkleirelag er uegnet for utbygging.

Planer for Granfosslokket viser lite hensyn til Lysakerelvas kantsone. De negative følgene for både turveier og elva ble sterkt påpekt i LvVs uttalelse.

LvVs uttalelse om Oslo kommunes planstrategi påpekte særlig reduksjonen i befolkningens mulighet for å påvirke plansaker og forskjellsbehandlingen av naturverdier og av eiendomsverdier.

Organisasjon

LvV er fremdeles en liten organisasjon. Medlemstallet var ved årsskiftet 266 personer. Dette er urovekkende nedgang fra 2010. Aktiviteten er altfor avhengig av få mennesker og rekrutteringen må øke.

John Tibballs

LYSAKERELVA- NEDRE DEL

Fangstsesongen 2011 ble et godt år i forhold til fanget fisk. I underkant av 75 kg laks og 10 kg sjøørret ble landet (fang og slipp iberegnet). Antallet fiskere som løste kort i Lysakerelva var 47. Av elvene i Indre Oslofjord er det kun Sandvikselva som har hatt større fangster enn Lysakerelva.

Naturbruksgruppa har brukt mye tid på å skaffe stamfisk til klekkeriet denne høsten. Vi boret et hull i fangstkammeret slik at det ble mulig å tømme det for vann. På den måten ble det langt enklere å observere eventuell fanget fisk. Etter en del innkjøringsproblemer fikk vi også fisketelleren til å virke som den skal. For første gang har vi nå endelig selv greid å skaffe både laks og sjøørret. Denne fisken har vi strøket og deretter lagt ut den befruktete rognen i klekkerenna. Vi har fått en melkekjøler av Tine som kjøler ned vannet i klekkeriet. Laks- og sjøørretyngelen skal settes ut i et parti ovenfor dagens anadrome sone i Lysakerelva til våren.

Som nevnt i årsmeldingen i fjor deltok Sollerudstranda skole i konkurransen Lysaker-vassdragsprisen. Denne konkurransen vant vi. Inspirert av denne triumfen har vi derfor meldt oss på i årets elvekonkurranse, "Vassdragsprisen". Vårt bidrag dette året dreier seg om å se på eventuell saltpåvirkning i et gyteområde i Lysakerelva.

OFA har kommet med et forslag som bl.a. går ut på at de ved settefiskanlegget i Sørkedalen produserer en del laks og sjøørret for Lysakerelva som skal fores opp til de blir ett år gamle før de slippes ut i Lysakerelva. Dette forslaget innebærer også at fiskekortet til OFA må gjelde for den nedre delen av Lysakerelva. Disse spennende tankene innebærer imidlertid at det må utarbeides en ny forvaltningsavtale med eierne av elvestrekningen. Våren 2012 er det derfor berammet et møte om denne saken som vi håper vil resultere i en ny og forbedret forvaltningsavtale.

Et annet og viktig arbeid i gruppa er fotografering av laks- og sjøørretyngelen etter hvert som den utvikler seg i klekkeriet. Denne fotodokumentasjonen vil vi bruke aktivt i undervisningen med elevene.

I mai avsluttes arbeidet i klekkeriet med at elevene slipper ut yngelen i Lysakerelva.

Avslutningsvis vil vi nevne at det er søkt om midler fra fiskefondet til oppjustering av laksetrappa og til utsetting av gytegrus i deler av elva.

Rune Sæthren / Kristin Bærøe

MILJØPROSJEKT LJANSELVA

Basis

Reguleringsvedtaket i Oslo bystyre 18. juni 2003 med en verneplan for Ljanselva er basis for det daglige arbeidet med Ljanselva. Et ca. 100 meter bredt grøntområde på begge sider av Ljanselva fra Skraperudtjern til Bunnefjorden er sikret, dels som friområde, dels som naturvernområde.

Overføring av vann fra Nøklevann til Østensjøvannet: Konesjon fra Norges Vassdrags- og Energidirektorat for fortsatt overføring av vann fra Nøklevann til Østensjøvannet gjelder fram til høsten 2013. Innen den tid skal Østensjøvannet sikres tilstrekkelig vannforsyning fra eget nedbørfelt. I mellomtiden er Ljanselvvassdraget sikret en minstevannføring som i ekstreme tørkeperioder prioriterer Ljanselva. Vannføringen har i 2011 vært til dels meget god.

Årets viktigste begivenheter

- Introduksjonskurs om norsk friluftskultur for innvandrere i samarbeid med Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er vellykket arrangert i form av elvevandring langs Ljanselva under ledelse av Trine Johnsen og Leif Bertnes. Vi har ellers stilt guider for flere elvevandring.
- Turparkeringsplassen på Sagløkka er forbedret ytterligere med hjelp fra Hafslund og i forståelse med tomteeier, Krefthforeningen. Østmarkas Venner har overtatt ansvaret for plassen.
- Oppvandringen av sjørret har vært sterkere enn tidligere år. Dette er trolig et resultat av arbeidet med forbedring av gyteplasser i Liadalen og økt vannføring. Takk til Natur videregående skole. Hjalmar Eide følger opp fiskekultivering i nær kontakt med Kjetil Lønborg Jensen i Bymiljøetaten. Både Gjersudbekken og Prinsdalsbekken blir trukket inn i biotopforbedringen.
- Vinterdag-arrangementet på Sagløkka med aking og hestekjøring (lørdag 13.april) ble meget vellykket. Det vil bli introdusert som en årlig tradisjon.

Andre viktige saker i 2011

- **Bygging ved elv og bekk/ aktuelle høringssaker.** Aktuelle høringssaker har berørt den fremtidige, bærekraftige blågrønne bydel Gjersrud-Stensrud, Follobanen, Leirskallen idrettshall og Postdammen i tillegg til en rekke mindre saker.
- **Kulturminnevern.** Våre initiativ om oppføring av objekter på byantikvarens Gul liste står i stampe. Vi har derfor introdusert på nettet vår egen "lysegul liste" - i første omgang omfattende steindemningen øst for Stensrud, Ljanskollen fangeleir, kjelebanen ved Ljabrubakken, rester etter Kruttverket og Smaalensbanens brofundamenter i Liadalen, foruten spor etter Munkerudsaga og (se www.osloelveforum.no/ljanselva) – en modell for øvrige elvegrupper!
- **Stor takk for frivillighetsmidler på kr. 3.000 fra Bydel Nordstrand** til utemøbler og til singel til fullføring av utelekeplassen ved Sagstua.
- **Sagstua og Sagløkka** – et sted for opplevelse og læring, fungerer godt som lærings- og opplevelsessted for barn, spesielt småbarn. Kulturmarken på Sagløkka er ytterligere bearbeidet.
- **Kulturlandskapet langs elva ved Tangen** er bearbeidet med sikte på forsøksvis å utrydde Canadagullris på et mindre felt. Det skjer i samarbeid med Bymiljøetaten i et 3-årig prosjekt.

Miljøprosjektet har i 2011 holdt 4 ordinære prosjektmøter med i alt 33 saksnummer.

Aktuelt informasjonsmaterieill mv til salgs

1. Turkart over Ljanselva med mange historiske opplysninger
2. Vandrehefte med mer utfyllende stoff.

Vi ser fremover

Miljøprosjekt Ljanselva ønsker å knytte sin virksomhet nær til de berørte bydeler og slik virke som en forlenget arm for bydelsutvalgene og bydels-administrasjonen.

Fremtidige oppgaver

1. Å utvikle oppvandringen av sjøørret til elva
2. Å hjelpe skoler til opplevelser og læring i friluft
3. Overvåke og bevare vann-miljøet spesielt i Gjersrud-Stensrudområdet
4. Forbedre turstien gjennom Leirskallenområdet, anlegge turstier langs Prinsdalsbekken og langs Stensrubbekken fra Maurtueveien til Stensrudtjern, og langs Fjellklangveien fra Nordstrandveien til trikkesløyfa på Ljabru
5. Gjenåpne
 - a. Ljanselva ut av fjellkulvertene i Liadalen og Ljanskollen
 - b. Bekkestrekningen langs Lusetjernbakkens nederste del
 - c. En del av Lusetjernet
 - d. En del av Ravnåsdammen
 - e. Lambertseterbakkens utløp
 - f. Rense- og bremsedam i Lambertseterbekken, Pilbekken og Røssedalsbekken
 - g. Restaurere bekkemiljøet omkring Holmliaparken
 - h. Verne om vanndammene i bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand og Østensjø.
6. Verne, utvikle, registrere og listeføre på nettet det biologiske mangfoldet langs elva og vedlikeholde skiltene langs kulturstien
7. Bidra til å videreutvikle ordningen med elveadopsjon/»ren og vakker blågrønn by»
8. Bidra til å utvide og fullføre kulturbeitet og kulturmarken på Sagløkka og i Leirskallen
9. Bidra med informasjon om riktig vern og bruk av Ljanselvvassdraget til beboerne
10. Lage en visjonsplan for Sagløkka og området ved motorveibroen – «Nordstrands Østmarkaport»
11. Kulturvern: Ta initiativ til vern og konservering av kulturminner langs vassdraget, bygge ut «lysegul liste», markere anleggssteder for tidligere sager og møller, lage et maleri av den tidligere hengebroen ved Leirskallbråten.
12. Et «stille område» oppstrøms fisketrappen med sittebenk åpnes for bevegelseshemmede.

Disse prioriteringer blir fremholdt i forbindelse med kommunenes revisjon av Kommunedelplan for byens blågrønne struktur, «Grøntplanen» og Langtidsplan for idrett og friluftsliv mfl.

MÆRRADALSBEKKEN

Mærradalsbekken har sine øverste kilder i Voksenåsbekken, som renner dels åpen, dels lukket i villahager ned gjennom brattlandet vest i Holmenkollåsen og Voksenlia mot det århundregamle jordbrukslandet til Voksen gård. I det fine edelskogområdet der Voksenbekken kommer innpå fra Ankerveien ved Bogstad camping. En hyggelig turvei følger bekkeløpet videre sørover til Jarbakken i Hovseterdalen, der bekken forsvinner i en rist og er lukket ca. 800 meter videre. Historisk BLÅ LISTE viser at det her også kommer to lukkede sidebekker fra øst, Grinibekken og Jarbakkbekken, som kan bli vurdert for gjenåpning.

I Hovseterdalen lå seteren til Hoff (Hov) gård og flere husmannsplasser inntil utbyggingen av Hovseters boligblokker i 1970-årene. Bekken ble da lukket med utgravde masser derfra, og omgjort til et grønt friareal med balløkker og skibakker og en god turvei. Bekken renner fortsatt like under grønnsværet, og Mærradalsgruppen i Oslo Elveforum ønsket å få vurdert om det er mulig å gjenåpne noe av bekkeløpet gjennom Hovseterdalen. Sammen med Røa bydel og Røa Vel engasjerte de et team av landskapsarkitekter, som i 2002 utarbeidet rapporten *Hovseterdalen – "Skisse for natur- og miljøpark"*. Den bygger bl.a. på en idéskisse fra 1998 om en helhetsplan for Hovseter med tanker om en økologisk sone i Hovseterdalen. Planene er fortsatt aktuelle, og åpningsønskene bør på ny drøftes med bydel Vestre Aker og etatene.

Bekken går skjult under Østeråsbanen og Sørkedalsveien og starter sitt åpne løp gjennom Mærradalen her med en frisk foss. Dalen har bratte lier og en rik vegetasjon velkjent av botanikere. En turvei følger bekken ned til Ring 3 og Radiumhospitalet. Den øverste delen går under kraftledningene og ryddingen av vegetasjonen gir en tett og ufremkommelig vegetasjon med mye etterlatenskaper. Denne delen inngår også som en del av Gardens lysløype. Turveien herfra og ned til Ring 3 og Radiumhospitalet har tidligere vært flott belyst, men bortkobling av lys og manglende vedlikehold av veien gjør den ufremkommelig vår og høst. Strekningen er riktignok oppgradert med nye, flotte broer de siste årene, men det er et stort behov for grusing og bortledning av sidebekker for at turveien skal gi god bruks glede.

Mærradalsbekken er lukket under Ring 3 og åpen igjen langs villahager på Ullern, Abbedien og Bestum. Her er det de siste årene kommet nye villaer både oppå og helt inntil bekken. Dette bidrar til at den i sin tid påtenkte sti mellom Ring 3 (Ullernchauséen) og St. Edmunds vei nå er umulig å gjennomføre, men bekken kan ses i en stor slukt ved St. Edmunds vei.

I den nederste delen av bekken, rett nord for E-18 (ved VAVs målestasjon), har det vært en ganske stor dam som nå er i ferd med å gro igjen. Dette er et område som har stor historisk verdi, og kommunen bør satse på rehabilitering og sikre området mot nedbygging.

Til slutt skjules bekken under E18 ved Maritim og renner ut i Bestumkilen.

I dag er det mange som bruker turveiene i dalen til og fra jobb. Og det er her, som andre steder hvor sykklende og gående benytter turvei, viktig at tilstrekkelig hensyn utvises.

De siste årene har veien flere ganger blitt skylt bort ved den nederste broen ved Radiumhospitalet. Men i høst ble broen som forårsaket dette, fjernet og erstattet av en ny.

En mindre bro rett ovenfor ble også utbedret.

Det ble også lagt på grus på store deler av veien mellom Ring 3 og Gardens lysløype. Det ble også påbegynt utbedring av veien med noe grusing, og det ble lagt nye rør under veien på et par punkter. Beklagelig at de ikke setter prikken over 'i'-en og legger på litt mer grus, men det de har gjort er store forbedringer.

Ved en av broene mellom Gardens lysløype og Radiumhospitalet raser det fremdeles ut grus og stein. Og på vinteren renner det vann ut på veien som fryser til is og gjør turveien nesten ufremkommelig. Dette er spesielt synd når de først har nedlagt så mye arbeide i utbedringer ellers. Et rør under veien her hadde gjort hele forskjellen.

Kjell Fr. Jacobsen

ØSTENSJØVANNET MED ØSTENSJØOMRÅDET MILJØPARK ØSTENSJØVANNETS VENNER (ØVV)

Østensjøvannet våtmarkssenter

I 2011 ble forarbeidet til Østensjøvannet våtmarkssenter satt i gang. Det er ett av 16 nasjonale våtmarks- eller naturinformasjonssentre i Norge. Senteret er under etablering i sidebygningen på Bakkehavn gård. Tilskudd til er gitt fra Miljøverndepartementet, utbetalt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernavdelingen. Prosjektets formål er å bevisstgjøre allmennheten generelt, men skoleelever spesielt, om våtmarkas betydning i kultur- og naturlandskapet.

Fugleobservasjonsskjul

Et Fugleobservasjonsskjul er under bygging på vestsiden av Østensjøvannet. I 2011 og på begynnelsen av 2012 ble finansiering, tegninger, godkjennelser og byggeledelse avklart slik at anleggsarbeidene kunne starte i mars 2012, i god tid før hekkesesongen. Prosjektet er et ledd i omlegging av turveien for å redusere erosjon av bredden samtidig som publikum får nærkontakt med fuglelivet uten å tråkke i reservatets strandsoner. Tilskudd er gitt fra Direktoratet for naturforvaltning og utbetalt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Vasspest

Sommeren 2011 var det stor oppblomstring av vasspest. Slik oppblomstring skjer med noen års mellomrom. ØVV gjennomførte en mekanisk fjerning i liten skala (25 tonn) som et prøveprosjekt. NIVA foretok en analyse av situasjonen og leverte en betenkning om mulige tiltak etter oppdrag av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. I løpet av høsten oppsto store luktproblemer, hydrogensulfid (H₂S), i nordenden av vannet til stort ubehag for beboere langs Østensjøbekken. Det er ennå ikke vedtatt hvilke eventuelle tiltak som kan settes i verk.

Vannregimet

Arbeidet med å få oversikt over det volummessige tilløp og avløp i Østensjøvannet som en løsning på vannstandsreguleringen, har vært høyt prioritert, ikke minst i forbindelse med erosjonsproblemer og uønsket flom i hekketiden. Norconsult leverte i mars 2010 rapporten "Anbefalte tiltak for bedring av vannregimet". Bystyret fulgte opp med en bevilgning på 2011-budsjettet uten at det ennå er tatt noen endelig beslutning om tiltak.

Kulturlandskapspleie og skjøtselarbeid

Kulturlandskapsprosjektet med sauebeite på Bakkehavn ble videreført på fjerde året med slipp av sauer i mai 2011.

Bekkasinmyra, et område vest for turveien på østsiden av Østensjøvannet, ble i 2010/2011 ryddet og klargjort som storfebeite sommeren 2011 iht. forvaltningsplanen, etter oppdrag fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Arbeidet med ryddingen ble utført på dugnad. Sommeren 2011 ble det satt ut to kalver av rasen Hereford og Skotsk høylandsfe i samarbeid med Beitegruppen i Norges Vel.

Hele Østensjø miljøpark ble rensket for fremmede plantearter i 2011, et arbeid som vil fortsette i 2012. Prosjektet er i samarbeid med Bymiljøetaten. Arbeidsgruppen har utført en rekke skjøtselstiltak i miljøparken i løpet av 2011.

Elveadopsjon

Følgende skoler har i løpet av 2011 blitt med i adopsjonsordningen: Bøler, Manglerud, Nøklevann, Rustad og Østensjø. Fra tidligere er Abildsø skole med. Skolene har tatt på seg ansvar for sine bestemte områder og hele miljøparken er nå dekket. Dette samarbeidet med skolene i området er meget viktig med tanke på framtiden til naturreservatet og miljøparken.

Informasjon

Systematiske fugletellinger startet i 1991 og i 2011 ble 123 arter observert. Antall fuglearter observert gjennom tidene er nå oppe i 222.

Medlemsbladet *Sothøna* er utgitt med to nummer og distribuert til foreningens ca. 1900 hovedmedlemmer samt til de sentrale etatene og andre som vi anser som viktige kontakter. ”Brevdua”, et infoskriv til medlemmene er også utgitt to ganger. Hjemmesidene holdes jevnlig à jour. Det har for øvrig vært mye stoff om Østensjøområdet miljøpark i lokalpressen.

Det har vært avholdt en rekke medlems- og publikumsrettede aktiviteter, deltakelse i Bydelsdagen 2011, turer med fugletitting og flaggermusnatt i samarbeid med flaggermusgruppen i Norsk Zoologisk Forening.

Østensjøvannets Venner har jevnlig kontakt med Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten, miljø- vernavdelingen hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus og eierne av Østensjø og Abildsø gård. ØVV er representert i Rådgivende utvalg for Østensjøområdet miljøpark i regi av Bymiljøetaten, divisjon Friluft.

Sammen med Østensjø historielag og Deichmanske bibliotek har foreningen videreført prosjektet *Østensjø lokalhistoriske bilder* som er tilgjengelig for allmennheten på internett.

Østensjøvannets Venner har møtelokaler i stallen på Abildsø gård.

Utfordringer

Aktuelle utfordringer er for tiden bl.a. fortsatt arbeid for renere vann. Renere og mer oksygenrikt vann fra tilløpsbekkene er nødvendig slik at Østensjøvannet kan klare seg uten overføring av vann fra Nøklevann. I vintre med stabilt kaldt vær uten smeltevann er det særlig kritisk for oksygenmetningen som i ekstreme tilfeller kan føre til fiskedød. Konesjonen for overføring av vann fra Ljanselvvassdraget utløper i 2013. ØVV er representert i referansegruppa til Bekkelagsbassenget vannområde.

Arbeidet med bekkeåpningsprosjekter, bl.a. Østensjøbekken fra Mølledammen til Bryn Senter, har spesiell oppmerksomhet ved den forestående boligbygging på Bryn. Foreningen har hatt møter med eiendomsutvikler og arkitekt om mulige løsninger for bekkeåpning.

Foreningen har fulgt nøye med i den videre utbygging av kunstgressbaner i miljøparken. Fra et miljøsynspunkt mener ØVV at slike baner er uheldig for området.

I 2010 ble det satt i gang registreringer av insektsarter, mose- og lavarter for å få registrert nye arter, men også tilstanden til kjente og rødlistede arter. Feltarbeidet ble gjennomført i 2011, og rapport ventes før sommeren 2012.

ØVV har uttalt seg i en rekke saker som er knyttet til miljøparken og nedbørsfeltet.

Østensjøvannets Venner
Amund Kveim og Leif-Dan Birkemoe

VEDTEKTER FOR OSLO ELVEFORUM

NATUR, ØKOLOGI, FRILUFTSLIV, HISTORIE

(Lagt fram og godkjent av det årlige forummøte 23.10.2001.)

Org.nr. 983 350 313

Formål

Oslo Elveforum som er lokalisert i Oslo kommune, er et kompetanse- og kontaktforum for frivillige arbeidsgrupper for hver Osloelv med oppgave å bidra til vern, rehabilitering og gjenåpning av byens vassdrag, primært i byggesonen.

1. Samarbeidspartnere

Oslo Elveforum samarbeider med kommunale etater, bydeler, skoler og barnehager, velforeninger/ borettslag, historielag, jeger- og fiskerforeninger, næringsinteresser og andre som fremmer byfolkets interesse for å ta vare på og oppleve vassdragene.

2. Arbeidsoppgaver

Oslo Elveforum tar sikte på å informere og engasjere frivillige krefter i arbeidet med å støtte kommunen i dens arbeid med å rydde og renske, skape tilgjengelighet, anlegge turstier og å håndheve vernebestemmelsene for det grønne arealet langs elver, bekker, vann, tjern og dammer.

Andre viktige oppgaver er å øke folks kunnskap om vassdragenes historie og økologi (vegetasjon, dyr og fugler, vannkvalitet og fiskeforekomster).

3. Organisering

En styringsgruppe for Oslo Elveforum med leder, nestleder, kasserer og sekretær samt minst to medlemmer velges på det årlige forummøtet av og blant deltakerne i elvegruppene. Styringsgruppen leder Oslo Elveforums daglige arbeid.

Styringsgruppen legger fram årsmelding og revidert regnskap for det årlige møtet for representanter fra elvearbeidsgruppene til godkjenning.

Endring av vedtektene krever godkjenning av det årlige forummøtet som er Oslo Elveforums høyeste myndighet.

4. Økonomi

Oslo Elveforum er en selveiende institusjon der ingen enkeltperson eller elvegruppe i kraft av sin eierposisjon kan disponere over dens formue eller har krav på utdeling av overskudd eller hefter for dens gjeld.

Tiltak som forplikter Oslo Elveforum økonomisk, må godkjennes av styringsgruppen.

Regnskapet føres av kasserer og kontrolleres av registrert revisor.

5. Oppløsning av Oslo Elveforum

Ved eventuell oppløsning av Oslo Elveforum som krever flertallsvedtak i forummøtet, tilfaller samtlige disponible midler Oslo og Omland Friluftsråd til arbeid som faller inn under Oslo Elveforums formål.

Oslo, den 12. juni 2001

I styringsgruppen:

Tor Holtan-Hartwig
Svein Andersen

Boris Hansen
Marit Lillesveen

Albert Nordengen
Per Henrik Bache

Rosendalsveien 8 B, 1166 Oslo
T: 22 28 30 13, M: 918 62 226
epost: tor.holtan-hartwig@gmail.no
Organisasjonsnummer 983 350 313
Bankkonto nr. 9235.24.67733

*Dette dokumentet er en kortfattet, samlet fremstilling av vår virksomhet.
Internt vil dokumentet kunne være til hjelp for arbeidsgruppene/foreningene.*

Utad vil det

- *bidra til å belyse det omfattende, frivillige arbeid som Oslo Elveforum står for, og*
- *være til nytte for byens mange vannvenner i etatene og blant befolkningen som søker mer informasjon.*

OSLO ELVEFORUM – VAKTBIKKJE OG SKYGGEFORVALTNING

Et lokalt nettverk

Oslo Elveforum med sine elleve tilsluttede arbeidsgrupper/foreninger utgjør et nettverk med ganske omfattende lokal- og fagkunnskap om Oslos ti vassdrag mellom marka og fjorden. Gruppene for Lysakervassdraget, Ellingsrudelva og Gjersjøelva er interkommunalt orientert mot henholdsvis Bærum, Lørenskog og Oppegård kommuner. Nettverket holder regelmessige fagsamlinger. Årsmøte holdes i løpet av vårhalvåret.

Mål

1. Verne og rehabilitere Oslos blågrønne struktur: Elver, bekker, vann, dammer og våtmarker.
2. Identifisere og beskrive verneverdige kulturminner langs vassdragene med sikte på plassering på Oslo Elveforums «lysegule liste» - som markerer vår nominasjon til Byantikvarens offisielle gul liste.
3. Engasjere barn, unge og voksne byvenner til frivillig innsats.

Samtlige elvearbeidsgrupper/elveforeninger søker i den utstrekning de makter det, å ta hånd om følgende oppgaver:

Arbeidsoppgaver: Nettverket Oslo Elveforums viktigste arbeid består i å *samle kunnskap – etablere en kunnskapsbank for hvert vassdrag - og formidle informasjon og veiledning* om Oslos blågrønne struktur med sikte på:

- barn og unge bl.a. gjennom ordningen med elveadopsjon
- planleggere og eiendomsbesittere langs vassdragene
- politikere lokalt og sentralt i Oslo kommune og i omegnskommunene

Informasjon og veiledning gis ved/gjennom:

- personlig kontakt, korrespondanse og generell informasjon - bl.a. via flg. trykksaker: *skoleheftet "Med barn og unge på tur langs Oslos elver", boka "Elvelangs – Turguide til elvene i Oslo", filmen Elevadopsjon i skolen og boka «BLÅGRØNN HOVEDSTAD, Jubel og gråt for Oslos elver og bekker».*

- skolerettet virksomhet: *undervisningsopplegget* ”Vanndetektivene” og en innholdsrik adopsjons-perm som gis til samtlige adopsjonsskoler (p.t. 40 skoler), lærerkurs, partnerskap, deltaking i skolenes Forskningscamp
- en sjekklister til hjelp ved iverksetting av anlegg og bygg langs vassdrag, og en om bevaring av kantvegetasjonen (begge finnes på Bymiljøetatens nettside)
- «Historisk blå liste» - et kart som viser sammenhengen mellom åpne og lukkede vassdrag
- møte med byfolket gjennom elvevandring, stands, innlegg i pressen, og ikke minst via våre nettsider, organisert med en egen del for hver av gruppene: www.osloelveforum.no

Øvrige arbeidsoppgaver består i å overvåke vassdragene - med sikte på å kunne:

- rapportere b.la. om oppstått forurensing, inntrådt ny erosjon, tetting av rister, positive og negative trekk ved fiskelivet, turvevedlikeholdet, innvandring av fremmede arter, måling av vannets ledningsevne, dels også PH,
- bidra til å holde vassdraget og kantsonen ren og vakker i samarbeid med Ruskenaksjonen,
- besvare saker lagt ut til off. høring av kommunale etater, private planleggere og utbyggere - en ganske tidkrevende og interessant oppgave.

Organisering

Oslo Elveforum er et frivillig nettverk som består av en arbeidsgruppe/forening for hver av de ti Oslo-elve og Østensjøvannet:

Lysakervassdraget: John Tibballs / Fagrådet for nedre Lysakerelva: Rune Sæthren

Mærradalsbekken: Ida Fossum Tønnessen, Kjell Fr. Jacobsen

Hoffselva: Odd Solvang

Frognerelva: Sigurd Tønsberg, Unni Eriksen

Akerselva: Thrond Berge Larsen

Hovinbekken: Karsten Sølve Nilsen

Alnaelva: Vidar Berget

Østensjøvannet: Amund Kveim

Ljanselva: Tor Holtan-Hartwig

Gjersjøelva: Harald Lundstedt

Ellingsrudelva: Frithjof Funder

Oslo Elveforums leder: Ida Fossum Tønnessen,

1. Nestleder/møtesekretær Leif-Dan Birkemo,

2. Nestleder Bo Wingård

Kasserer Leif Bertnes

Prosjektleder Trine Johnsen

Adresser til alle ovenstående finnes på nettet: www.osloelveforum.no

Arbeidsfordeling internt innen nettverket Oslo Elveforum

Vi har funnet det hensiktsmessig å fordele koordineringsansvaret for viktige saksområder på ulike medarbeidere slik:

- **Det store byreparasjonsprosjektet AHA til Bjørvika** (Nedre del av byelvene Akerselva, Hovinbekken og Alnaelva som nå må gjenåpnes til sjøen!): Are Eriksen, Vidar Berget, Karsten Sølve Nilsen og Sigurd Hortemo
- **«Feiring» av elvenes møte med fjorden/kontakt til padlermiljøet**: Sigurd Tønsberg og Tor Holtan-Hartwig
- **«Turstifølge» langs vassdragene**: Frithjof Funder
- **Dammer/våtmarker/biologisk mangfold**: Ida Elisabeth Hvoslef (landskapsarkitekt) og Finn A. Gulbrandsen

- **Våtmarkssenter (Bakkehavn gård):** Audun Brekke Skrindo
- **Bekkelisten:** (Navenliste for aktuelle og historiske bekker): Ulf Fredriksen
- **Elveadopsjon, vel 40 skoler/Vanndetektivene:** Trine Johnsen sammen med den enkelte elvegruppe
- **«Levende vassdrag» - skolerettet konkurranseprosjekt:** Bo Wingård og Trine Johnsen
- **Fiskelivet mv, styrking av:** Hjalmar Eide og Knut Vadholm
- **Fiskeforvaltning på vegne av Lysakerbyen næringsvel (laksetrapp og yngelpleie):** Sollerudstranda skole v/ Rune Sæthren
- **Gjenskaping av kulturarbeidsområder:** Leif-Dan Birkemo, Leif Bertnes, Finn A. Gulbrandsen og Ida E. Hvoslef
- **Fuglekikkerskjul:** Audun Brekke Skrindo og Finn A. Gulbrandsen
- **Hageavfallsproblemer:** Leif-Dan Birkemo
- **Historisk blå liste:** Sigurd Tønsberg og Vidar Berget
- **Kulturminnevern, samordning av «lysegul liste»:** Karsten Sølve Nilsen, Lasse Heimdal
- **Sjekklisten, oppdateres:** Finn A. Gulbrandsen
- **«Ren og vakker» - prosjekt «plukk to om dagen» (tidl. Blågrønn hovedstadsaksjon):** Tor Holtan-Hartwig, Trine Johnsen og Leif Bertnes
- **Lokal elveforvaltning/skyggeforvaltning, utredning av spørsmålet:** Bo Wingård og John Tibballs
- **Grafisk hjelp/design:** Anker Johnsen og Trine Johnsen
- **Vannovervåking Gjersrudvassdraget/vanndetektivene:** Kastellet skole
- **Fremmede arter, identifisering:** Tore Nesbakken, Ida E. Hvoslef og Leif Bertnes
- **«Skrytelisten»/oversikt over grønne investeringer:** (se Elveboken s. 81-82): Tor Holtan-Hartwig, Karsten Sølve Nilsen og Vidar Berget
- **Kontakt til forskere/studenter/høgskoler mv:** Bo Wingård, Finn A. Gulbrandsen, Ida E. Hvoslef, Nils Gunnerød og John Tibballs
- **Koordinering/finansiering/produksjon av opplysningsskilt langs vassdragene:** Leif Bertnes og Arne Lunde
- **Prosjekt «Norsk friluftskultur» - kontakt til Voksenopplæring for innvandrere:** Leif Bertnes, Trine Johnsen og Ida E. Hvoslef
- **Webmaster www.osloelveforum.no:** Sverre Samuelsen
- **Kontakt til: Østmarkas Venner** Trine Johnsen og Ida Elisabeth Hvoslef, **Velforeninger** Eivind Bødtker, **Historielag** Hans A. Grimelund Kjeldsen, **Rusken** Trine Johnsen og Arne Lunde, **Nettverk for blågrønne byer** Ida E. Hvoslef
- **Kontakt til bydelene spesielt:** Alle elvegrupper forutsettes å informere berørte bydelsutvalg løpende om sitt arbeid.
- **Finansiering/arbeid med sponsorer:** Ida Fossum Tønnessen og Tor Holtan-Hartwig

Sponsorer

Tidligere: OBOS, Thon-gruppen

Nåværende - til prosjektet Levende vassdrag:

If Forsikringsselskap, Lions Club Oslo/ Røa, Oslo og Omland Friluftsråd, Lysaker-vassdragets Venner, Lysehagen Borettslag, Malurtåsen Vel, Multiconsult, Mustad Eiendom/ CC Vest.

Fra Oslo kommune mottar vi økonomisk støtte og ulike former for hjelp fra flere etater.

Fra Bærum kommune har vi fått hjelp i forbindelse med produksjon av undervisningsmateriell og LA21-midler til prosjektet Levende vassdrag.